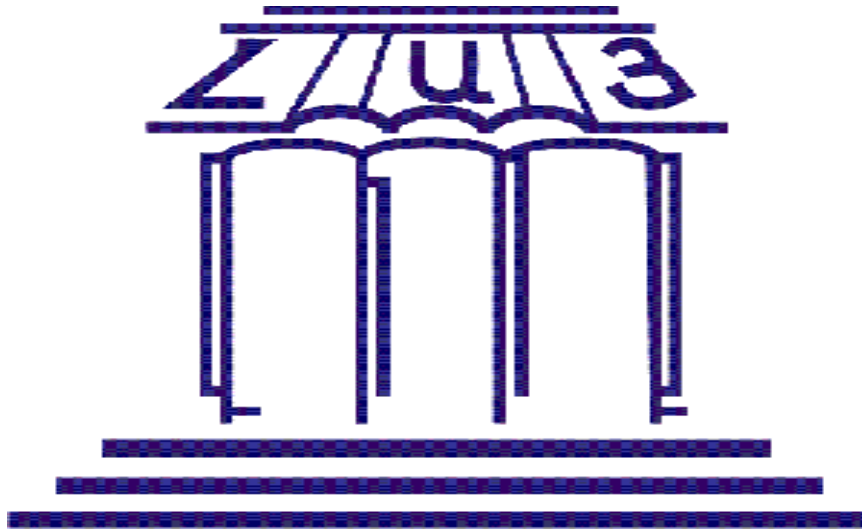

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2037
9-61

1820

3

ገብረ
ዐብረ

203.7

9-61

Գ Ի Լ Բ

48.

ԱՂՕԹԻՑ

ՈՐ ԿՈՉԻ

ԿԻՊՐԻԱՆՈՍ

ՎԱՍՆ

ԱՄԵՆԱՅՆ ԱԶԳ ՊԱՏԱՀԱՐԱՅ

ՈՐԲ ԳԱՆ

Ի ՎԵՐԱՅ ՄԱՐԿՈՅ

Երբորդ Տպագրութիւն

ՂԱԼԱԹԻԱ

ՏՊԱԳՐ. Ռ. Յ. ՔԻՒՐԳՃԵԱՆ

— 1870 —

30645-43

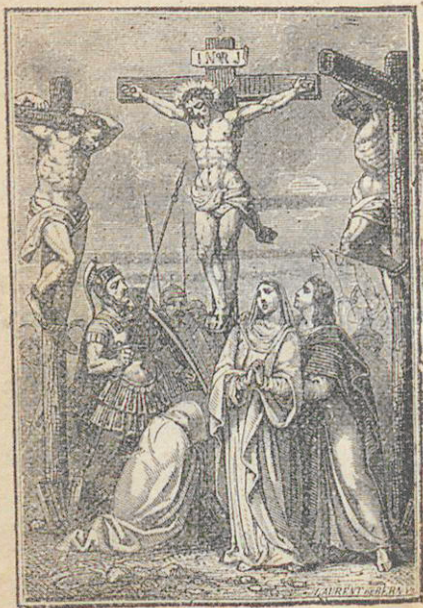
222-ԱՂ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԻՈՒԹԵԱՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍՈՅ
Տ. Տ. ՄԿՐՏԶԻ
ՄԻԲԱԶԱՆ ԱՐԲԵՊԵՍԿՈՊՈՍԻ

13541-58

ԱՐԴԵԱՄԲ ԵՒ ԾԱԽԻԻՔ

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ՅՈՎԱՆՓԱՅ ԳԱՖԱՖԵԱՆ

ԱՂՈԹԻ ՊԻՏԱՆԻՔ

ԻԻՐԱՔԱՆՉԻԻՐ ԱՆՉԻՆ

ՀԱՒԱՏԱՅԵԼՈՅ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Արարեալ

Սրբայն ներսիս Շնորհալոյ
Հայոց Կաթողիկոսի

ՀԱՒԱՏՈՎ խոստովանիմ եւ եր-
կիր պազանեմ քեզ՝ Հայր եւ Որդի

եւ սուրբ Հոգի, անեղ եւ անմահ
բնութիւն, արարիչ հրեշտակաց եւ
մարդկան եւ ամենայն եղելոց. ու
դորմեա քո արարածոց, եւ ինձ
բազմամեղիս:

Հաւատով խոստովանիմ, եւ եր-
կիր պագանեմ քեզ՝ անբաժանելի
լոյս, միասնական սուրբ Երրորդու-
թիւն եւ մի Աստուածութիւն, ա-
րարիչ լուսոյ եւ հալածիչ խաւարի.
հալածեա 'ի հոգւոյ իմմէ զխաւար
մեղաց եւ անգիտութեան, եւ լու-
սաւորեա զմիտս իմ 'ի ժամուս յայս-
միկ աղօթել քեզ 'ի հաճոյս, եւ ըն-
դունել 'ի քէն զխնդրուածս իմ. եւ
ողորմեա քո արարածոց, եւ ինձ
բազմամեղիս:

Հայր երկնաւոր Աստուած ճշմա-
րիտ՝ որ առաքեցեր զՈրդիդ քո սի-

բելի 'ի խնդիր մուրեալ ոչխարին,
մեղայ յերկինս եւ առաջի քո. ըն-
կալ զիս որպէս զանառակ որդին,
եւ զգեցո ինձ զպատմութեանս զա-
ռաջին՝ զոր մերկացայ մեղօք. եւ
ողորմեա քո արարածոց, եւ ինձ
բազմամեղիս:

Որդի Աստուծոյ Աստուած ճշմա-
րիտ՝ որ խոնարհեցար 'ի հայրական
ծոցոյ՝ եւ առեր մարմին 'ի սրբոյ
կուսէն Մարիամայ վասն մերոյ վեր-
կութեան. խաչեցար, թաղեցար եւ

յարեար 'ի մեռելոց' եւ համբարձար
փառօք առ Հայր, մեղայ յերկինս
եւ առաջի քո. յիշեա զիս որպէս
դաւազակն՝ յորժամ՝ դաս արքայու-
թեամբ քով. եւ ողորմեա:

Հոգի Աստուծոյ Աստուած ճըշ-
մարիտ՝ որ իջեր 'ի Յորդանան եւ
'ի վերնատունն, եւ լուսաւորեցեր
զիս մկրտութեամբ սուրբ աւաղա-
նին, մեղայ յերկինս եւ առաջի քո.

մաքրեա զիս վերստին Աստուածա-
յին հրով քով որպէս հրեղէն լեզ-

ուօք սուրբ զառաքեալսն. եւ:

Անեղ բնութիւն՝ մեղայ քեզ մը-
տօք իմովք, հոգւով եւ մարմնով
իմով. մի՛ յիշեր զմեզս իմ զառա-
ջինս վասն անուանդ քում սրբոյ. եւ:

Տեսող ամենայնի՝ մեղայ քեզ խոր-
հրդով բանիւ եւ գործով. Ընչեա

դձեռագիր յանցանաց իմոց, եւ դըրեա զանուն իմ 'ի դպրութեան կե-
նաց եւ ողորմեա :

Քննող 'գաղտնեաց' մեղայ քեզ
կամաւ եւ ակամայ, գիտութեամբ
եւ անգիտութեամբ. թողութիւն չը-
նորհեա մեղաւորիս, զի 'ի ծննդենէ
սուրբ Աւագանին մինչեւ ցայսօր
մեղուցեալ եմ առաջի Աստուածու-
թեանդ քո զգայարանօք իմովք, եւ
ամենայն անդամօք մարմնոյս. եւ :

Ամենախնամ Տէր՝ դիր պահապան
աչաց իմոց զերկիւղ քո սուրբ ոչ
եւս հայել յարատ, եւ ականչաց ի-
մոց՝ ոչ ակործել լսել զբանս Հա-
րութեան, եւ բերանոյ իմոյ՝ ոչ խօ-
սել զստութիւն, եւ սրտի իմոյ՝ ոչ
խորհել զչարութիւն. եւ ձեռաց ի-
մոց՝ ոչ գործել զանիրաւութիւն,
եւ ոտից իմոց՝ ոչ գնալ 'ի ճանա-
պարհս անօրէնութեան. այլ ուղ-
ղեա զչարժումս սոցա լինիլ միշտ
ըստ պատուիրանաց քոց յամենայ-
նի. եւ ողորմեա :

Հուր կենդանի Քրիստոս՝ զհուր
սիրոյ քո զոր արկեր յերկիր, բոր-
ւոքեա յանձն իմ. զի այրեսցէ
զախտ հոգւոյ իմոյ, եւ սրբեսցէ ըզ
խիղճ մտաց իմոց, եւ մաքրեսցէ ըզ
մեղս մարմնոյ իմոյ, եւ վառեսցէ

զլոյս գիտութեան քո 'ի սրտի ի-
մում. եւ ողորմեա :

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս՝ տուր
ինձ իմաստութիւն, զբարիս խոր-
հել եւ խօսել եւ գործել առաջի
քո յամենայն ժամ. 'ի հար խոր-
հողոց՝ 'ի բանից եւ 'ի գործոց փըր-
կեա զիս. եւ ողորմեա :

Կամեցող բարեաց Տէր կամարար՝
մի՛ թողուր զիս 'ի կամս անձին իմոյ
գնալ. այլ առաջնորդեա ինձ լինիլ
միշտ ըստ կամաց քոց բարեալրաց.
եւ ողորմեա :

Արքայ երկնաւոր՝ տուր ինձ զար-
քայութիւն քո զոր խոստացար սի-
րելեաց քոց. եւ զօրացո զսիրտ իմ
ատել զմեղս, եւ սիրել զքեզ միայն,
եւ առնել զկամս քո. եւ ողորմեա :
Խնամող արարածոց՝ պահեա նը-

շանաւ Խաչի քո զհոգի եւ զմարմին
իմ 'ի պատրանաց մեղաց, 'ի փոր-
ձութեանց զիւաց եւ 'ի մարդոց ա-
նիրաւաց, եւ յամենայն վտանգից
հոգւոյ եւ մարմնոյ. եւ ողոր :

Պահապան ամենայնի Քրիստոս՝
աջ քո հովանի լիցի 'ի վերայ իմ 'ի
տուէ եւ 'ի գիշերի. 'ի նստել 'ի տան,
'ի գնալ 'ի ճանապարհ, 'ի ննջել եւ
'ի յառնել՝ զի մի՛ երբէք սասանե-
ցայց. եւ ողորմեա :

Աստուած իմ՝ որ բանաս զձեռն
քո, եւ ընուս զամենայն արարածս

ողորմութեամբ քով, քեզ յանձն
առնեմ զանձն իմ. դու հոգա եւ
պատրաստեա զպէտս հոգւոյ եւ
մարմնոյ իմոյ յայսմ հետէ մինչեւ
յաւիտեան. եւ ողորմեա :

Դարձուցիչ մոլորելոց՝ դարձո զիս
'ի չար սովորութեանց իմոց 'ի բարի
սովորութիւն. եւ բեւեռեա 'ի հոգի

իմ զսոսկալի օր մահուն, եւ զեր-
կիւղ գեհնին, եւ զսէր արքայու-
թեան, զի զղջացայց 'ի մեղաց, եւ
զործեցից զարդարութիւն. եւ ողոր :

Աղբիւր անմահութեան՝ աղբե-
րայո 'ի սրտէ իմմէ զարտասուս ա-
պաշխարութեան որպէս պոռնկին.
զի լուացից զմեզս անձին իմոյ յա-
ռաջ քան զեկանեւն իմ յաշխար-
հէս. եւ ողորմեա :

Պարգեւիչ ողորմութեան՝ պար-
դեւեա ինձ ուղղափառ հաւատով
եւ բարի գործով, եւ սուրբ մարմ-
նոյ եւ արեան քո հաղորդութեամբ
զալ առ քեզ. եւ ողոր :

Բարերար Տէր՝ հրեշտակի բարւոյ
յանձն արասցես զիս քաղցրու-
թեամբ աւանդել զհոգի իմ, եւ ան-
խռով անցուցանել ընդ չարութիւն

այսոցն՝ որ են 'ի ներքոյ երկնից .
եւ ողորմեա քո արա :

Լոյս ճշմարիտ Քրիստոս՝ արժա-
նաւորեա զհոգի իմ ուրախութեամբ
տեսանել զլոյս փառաց քոց 'ի կոչ-
ման աւուրն , եւ հանգչել յուսով
բարեաց յօթեալանս արդարոց մին-
չեւ յօր մեծի զալստեան քո . եւ :

Գատաւոր արդար՝ յորժամ զաս
փառօք հօր զատել զկենդանիս եւ
ղմեռեալս , մի՛ մտանել 'ի գատաս-
տան ընդ ծառայի քում . այլ փըր-
կեա զիս 'ի յաւիտենական հրոյն ,
եւ լսելի արա ինձ զերանաւէտ կո-
չումն արդարոց յերկնից արքայու-
թիւնդ . եւ ողորմեա :

Ամենողորմ տէր՝ ողորմեա ամե-
նայն հաւատացելոց 'ի քեզ , իմաց
2

եւ օտարաց, ծանօթից եւ անծանօթից, կենդանեաց եւ մեռելոց. չնորհեա եւ թշնամեաց իմոց եւ ատելեաց զթողութիւն որ առ իսյանցանաց, եւ դարձո զնոսա՝ ի չարեացն՝ զոր ունին վասն իմ, զի ողորմութեանդ քում արժանի եղիցին. եւ ողորմեա :

Փառաւորեալ Տէր՝ ընկալ զաղահանս ծառայիս քո, եւ կատարեա

ի բարի զխնդրուածս իմ՝ բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին, եւ Յովնանու Մկրտչին, եւ սրբոյն Ստեփաննոսի նախապկային, եւ սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին, եւ սրբոց Առաքելոց՝ Մարգարէից՝ Վարդապետաց՝ Մարտիրոսաց՝ Հայրապետաց՝ Ճգնաւորաց՝ Կուսանաց՝ Միանձանց, եւ ամենայն Սրբոց քոց երկնաւորաց եւ երկրաւորաց : Եւ քեզ փառք եւ երկրպագութիւն անբաժանելի սուրբ Նրորդութեանդ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն :

ԱՂՕԹԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՆՍԿԻԶԲՆ Աստուած՝ անեղ
 Աստուած՝ անխմանալի Աստուած՝
 անպարագրելի Աստուած՝ անծին
 Աստուած՝ ամենաբնայ Աստուած՝
 ամենաբարիչ Աստուած՝ ամենաբիւ
 Աստուած՝ ամենազէտ Աստուած՝ ա-
 մենաբազ Աստուած՝ ամենազատ
 Աստուած՝ ամենառեւ Աստուած՝ ա-
 մենազբիւր Աստուած՝ ամենաբմատ

Աստուած՝ ամենարձակ Աստուած՝ ամենաայց Աստուած՝ ամենայցելու Աստուած՝ ամենազոյու ամենազոյիչ Աստուած՝ ամենասաց Աստուած՝ ամենարթուն Աստուած՝ ամենաբաւ Աստուած՝ ամենաբարձրեալ Աստուած՝ ամենաբերկրեալ Աստուած՝ ամենաբաւական Աստուած՝ ամենաբարի Աստուած՝ ամենաբոյժ Աստուած՝ ամենաբուժիչ Աստուած՝ ամենաբուղիս Աստուած՝ ամենաբաշխ Աստուած՝ ամենաբաշխող Աստուած՝ ամենազով Աստուած՝ ամենազովելի Աստուած՝ ամենազովեալ Աստուած՝ ամենազութ Աստուած՝ ամենազրթած Աստուած՝ ամենազտիչ Աստուած՝ ամենազանձ Աստուած՝ ամենազորով Աստուած՝ ամենայար Աստուած՝ ամենազատաւոր Աստուած՝

ամենադաւանեալ Աստուած՝ ամենադիր Աստուած՝ ամենադարման Աստուած՝ ամենադարմանիչ Աստուած՝ ամենաեղերիչ Աստուած՝ ամենաերբ Աստուած՝ ամենազօր Աստուած՝ ամենազօրեղ Աստուած՝ ամենազարդ Աստուած՝ ամենազարդարող Աստուած՝ ամենազարդարիչ Աստուած՝ ամենազեղ Աստուած՝ ամենափրկիչ Աստուած՝ ամենաէն Աստուած՝ ամենաէակ Աստուած՝ ամենաերկինք Աստուած՝ ամենաօրբ Աստուած՝ ամենօրորմ Աստուած՝ ամենամեծ Աստուած՝ ամենամաքուր Աստուած՝ ամենաբնաւրող Աստուած՝ ամենաբնդունակ Աստուած՝ ամենաբնդունող Աստուած՝ ամենաբղձունի Աստուած՝ ամենաթագ Աստուած՝ ամենաթագաւոր

ւոր Աստուած՝ ամենաժառանգ Աստու-
 ած՝ ամենախիշխան Աստուած՝ ամ-
 ենախիշխող Աստուած՝ ամենախմստ
 Աստուած՝ ամենաիրաւ Աստուած՝
 ամենալոյս Աստուած՝ ամենալիր
 Աստուած՝ ամենալրումն Աստուած՝
 ամենախնամ Աստուած՝ ամենախո-
 նամող Աստուած՝ ամենախօս Աստու-
 ած՝ ամենախրատ Աստուած՝ ամ-
 ենախորին Աստուած՝ ամենախոր-
 հուրդ Աստուած՝ ամենածագումն
 Աստուած՝ ամենածաւալ Աստուած՝
 ամենակալ Աստուած՝ ամենակարող
 Աստուած՝ ամենակիր Աստուած՝ ամ-
 ենակրող Աստուած՝ ամենակայծ
 Աստուած՝ ամենակատար Աստուած՝
 ամենակոչ Աստուած՝ ամենակէտ
 Աստուած՝ ամենահաս Աստուած՝ ամ-
 ենահասու Աստուած՝ ամենահաս-

տատ Աստուած՝ ամենահաստատիչ
 Աստուած՝ ամենաձիր Աստուած՝ ամ-
 ենաձեռն Աստուած՝ ամենաձեռն-
 տու Աստուած՝ ամենաղեկավար Աստու-
 ած՝ ամենաղամբար Աստուած՝ ամ-
 ենաճարակ Աստուած՝ ամենաճա-
 սաղայթ Աստուած՝ ամենաճշմարիտ
 Աստուած՝ ամենամաքրիչ Աստուած՝
 ամենամարդ Աստուած՝ ամենամար-
 դիչ Աստուած՝ ամենայարոցց Աստու-
 ած՝ ամենայառաջ Աստուած՝ ամ-
 ենուրեք Աստուած՝ ամենայորդոր
 Աստուած՝ ամենայորդորիչ Աստու-
 ած՝ ամենայոյս Աստուած՝ ամենա-
 չարժ Աստուած՝ ամենաչուրջ Աստու-
 ած՝ ամենաչահ Աստուած՝ ամե-
 նաչահաւոր Աստուած՝ ամենաչէն
 Աստուած՝ ամենաուղորդ Աստուած՝
 ամենաուղիղ Աստուած՝ ամենաու-

Տեղ Աստուած՝ ամենառուող Աստուած՝ ամենաչափող Աստուած՝ ամենապատիւ Աստուած՝ ամենապարգեւ Աստուած՝ ամենասաստիչ Աստուած՝ ամենապարզ Աստուած՝ ամենապարզիչ Աստուած՝ ամենապահ Աստուած՝ ամենապահող Աստուած՝ ամենապար Աստուած՝ ամենապարագրող Աստուած՝ ամենապայծառ Աստուած՝ ամենապարտյր Աստուած՝ ամենաջան Աստուած՝ ամենաջան Աստուած՝ ամենաջամբ Աստուած՝ ամենառատ Աստուած՝ ամենառատացուցիչ Աստուած՝ ամենասրբիչ Աստուած՝ ամենասահման Աստուած՝ ամենասահմանիչ Աստուած՝ ամենասանձ Աստուած՝ ամենասանձող Աստուած՝ ամենասիրեռ Աստուած՝ ամենատուն Աստուած՝ ամենաւար-

ժիչ Աստուած՝ ամենաւարիչ Աստուած՝ ամենամաքրիչ Աստուած՝ ամենաւայելուչ Աստուած՝ ամենատէր Աստուած՝ ամենատիրող Աստուած՝ ամենատեղ Աստուած՝ ամենատու Աստուած՝ ամենատօն Աստուած՝ ամենատես Աստուած՝ ամենատեսուչ Աստուած՝ ամենատիւ Աստուած՝ ամենարարուն Աստուած՝ ամենարամից Աստուած՝ ամենացող Աստուած՝ ամենացայտ Աստուած՝ ամենացայդ Աստուած՝ ամենացընծութիւն Աստուած՝ ամենացանկ Աստուած՝ ամենացանկալի Աստուած՝ ամենաւիտաք Աստուած՝ ամենաւիտալ ամենաւիտալող Աստուած՝ ամենաւիտալիս Աստուած՝ ամենաւիտալիսալ Աստուած՝ ամենաւիտալիսալիս Աստուած՝ ամենաւիտալիսալիսալիս Աստուած՝ ամենաւիտալիսալիսալիսալիս

ամենաիրկիչ Աստուած՝ ամենաքաւ
 Աստուած՝ ամենաքաւիչ Աստուած՝
 ամենաքարոզ ամենաքարոզիչ Աստ-
 ուած՝ անճառ Աստուած՝ անճառ-
 արքայ Աստուած՝ անճառարքայու-
 թիւն Աստուած՝ անճառազատու-
 թիւն Աստուած՝ անճառազբիւր Աստ-
 ուած՝ անճառարարիչ Աստուած՝ ան-
 ճառ ապէնիազ Աստուած՝ անճառ-
 արիի Աստուած՝ անճառահաւոր
 Աստուած՝ անճառախոր Աստուած՝
 անճառարարի Աստուած՝ անճառա-
 բաց Աստուած՝ անճառաբուզիս Աստ-
 ուած՝ անճառազուժ Աստուած՝ ան-
 ճառազօր Աստուած՝ անճառիմաստ
 Աստուած՝ անճառալուր Աստուած՝
 անճառածագ Աստուած՝ անճառա-
 զով Աստուած՝ անճառողորմ Աստ-
 ուած՝ անճառաչափ Աստուած՝ ան-

ճառապատիւ Աստուած՝ անճառա-
 լիւն Աստուած՝ անճառափառք Աստ-
 ուած՝ անճառափայլ Աստուած՝ ան-
 ախտ Աստուած՝ անեղբ Աստուած՝ ա-
 նեղժ Աստուած՝ անըմբռնելի Աստ-
 ուած՝ անժամանակ Աստուած՝ ան-
 լուելի Աստուած՝ անխարդախ Աստ-
 ուած՝ անծայր Աստուած՝ անկետղ
 Աստուած՝ անհասանելի Աստուած՝
 անղօղելի Աստուած՝ անմեկնելի
 Աստուած՝ անյիշաչար Աստուած՝
 աննինջ Աստուած՝ անշարժ Աստ-
 ուած՝ անոխակալ Աստուած՝ ան-
 պատմելի Աստուած՝ անկոխելի Աստ-
 ուած՝ աննեղելի Աստուած՝ անօրի-
 նակ Աստուած :

Բարի Աստուած՝ բարեփիտ Աստ-
 ուած՝ բարի ընտելիս Աստուած՝
 քարնայ բարի Աստուած՝ բարե-

դուժ Աստուած՝ բարեբաշխ Աստուած՝ բարեբարոյ Աստուած՝ բարեխորհուրդ Աստուած՝ բարեաց պարգեւող Աստուած՝ բարեաւեր Աստուած :

Գովեալ Աստուած՝ գերիվերոյ Աստուած՝ գերազարդ Աստուած՝ գոհաբանեալ Աստուած՝ գերապանծ Աստուած՝ գեղեցիկ Աստուած՝ գերադոյն Աստուած՝ գոյացուցիչ Աստուած :

Դատաւոր Աստուած՝ դատաւորաց զէտ Աստուած՝ դիտապետ Աստուած՝ դատաւորիչ Աստուած՝ դաւանեալ Աստուած՝ դասուց զերոյնոց Աստուած՝ դեղ կենաց Աստուած՝ դրախտ Աստուած՝ դաստիարակող Աստուած :

Երրորդութիւն Աստուած՝ եր-

կինք Աստուած՝ երկնաւորաց Աստուած՝ երկրաւորաց Աստուած :

Զօրաւոր Աստուած՝ զօրեղ Աստուած՝ զուարթնոց Աստուած՝ զարդարող Աստուած՝ զարմանք Աստուած՝ զարմանալի Աստուած՝ զարհուրեւի Աստուած՝ զարդագին Աստուած :

Էրեակ և և մի Աստուած՝ էրանեալ Աստուած՝ էական Աստուած՝ էացուցիչ Աստուած՝ էութիւն Աստուած :

Թագաւորաց Աստուած՝ թաքեալ Աստուած՝ թողիչ մեղաց Աստուած՝ թողելոց յարութիւն Աստուած՝ թըշնամեաց սատակիչ Աստուած :

Ժառանգութիւն Աստուած՝ ժամանակեալ Աստուած՝ ժամանող Աստուած՝ ժամանակաց Աստուած :

Ի սկզբանէ Աստուած՝ ինքնակամ
 Աստուած՝ ինքնազոյ Աստուած՝ ինք-
 նակալ Աստուած՝ ինքնատար Աստ-
 ուած՝ ինքնակարող Աստուած՝ ինք-
 նիշխան Աստուած՝ իշխող Աստուած՝
 'ի բարձունս Աստուած՝ իմանալի
 Աստուած :

Լոյս Աստուած՝ լոյս անստուեր
 Աստուած՝ լոյս թափանցիկ Աստ-
 ուած՝ լուսազգեստ Աստուած՝ լու-
 սաւորիչ Աստուած՝ լուսալարդ Աստ-
 ուած՝ լուսատու Աստուած՝ լուսա-
 ճեմ Աստուած՝ լսող Աստուած՝ լի-
 ութիւն Աստուած՝ լցուցիչ Աստուած :

Խոր անքննին Աստուած՝ խաղա-
 ղութիւն Աստուած՝ խաղաղարար
 Աստուած՝ խնամող Աստուած՝ խնա-
 միչ Աստուած՝ խրատիչ Աստուած՝
 խանդաղատող Աստուած՝ խորհուրդ

Աստուած՝ խորհրդապետ Աստուած՝
 խնդրուած Աստուած՝ խորհրդազէտ
 Աստուած՝ խնդրող Աստուած՝ խո-
 նարհ Աստուած :

Ծագումն Աստուած՝ ծնող Աստ-
 ուած՝ ծագող Աստուած՝ ծարաւե-
 լոց Աստուած՝ ծանուցեալ Աստուած՝
 ծանուցիչ Աստուած՝ ծառայից տէր
 Աստուած՝ ծածկատես Աստուած՝
 ծածկադէտ Աստուած՝ ծայր Աստ-
 ուած :

Կենդանի Աստուած՝ կենդանա-
 րար Աստուած՝ կենդանատու Աստ-
 ուած՝ կենդանացուցիչ Աստուած՝
 կերակրող Աստուած՝ կամարար Աստ-
 ուած՝ կեանք Աստուած՝ կամեցող
 բարեաց Աստուած՝ կատարեալ Աստ-
 ուած՝ կառավարող Աստուած՝ կու-
 բաց լուսատու Աստուած :

Հայր Աստուած՝ հօր որդի Աստուած՝ հոգի սուրբ Աստուած՝ հատ Աստուած՝ համերց լեզուատու Աստուած՝ հոգւոց ազատիչ Աստուած՝ հրածորան Աստուած՝ հրբաւիրող Աստուած՝ հինաւուրց Աստուած՝ հարուստ Աստուած՝ հանուրց Աստուած՝ հաւատարիմ Աստուած :

Ձայն Աստուած՝ ձայնող Աստուած՝ ձեռնտու Աստուած՝ ձայնից լսող Աստուած՝ ձիր Աստուած՝ ձիրաբաշխ Աստուած :

Ղեկավար Աստուած՝ ղեկապետ Աստուած՝ զամպար Աստուած :

Ճշմարիտ Աստուած՝ ճշմարտութիւն Աստուած՝ ճշմարտասէր Աստուած՝ ճարտարապետ Աստուած՝ ճառադայթ Աստուած՝ ճառադայթեալ Աստուած՝ ճոխ Աստուած՝ ճաշակ

Աստուած՝ ճար Աստուած՝ ճանապարհ կենաց Աստուած՝ ճանապարհբարեաց Աստուած՝ ճառ Աստուած՝ ճռում Աստուած :

Մեծարեալ Աստուած՝ մեծապատիւ Աստուած՝ մաքրիչ Աստուած՝ մաքրութիւն Աստուած՝ մաքրող Աստուած՝ մահու լուծանող Աստուած՝ մեղաւորաց դարձ Աստուած :

Յայտնութիւն Աստուած՝ յաւիտեան Աստուած՝ յաւիտենից Աստուած՝ յարութիւն Աստուած՝ յուսացելոց Աստուած՝ յուսադրող Աստուած՝ յարուցիչ Աստուած՝ յառաջ Աստուած :

Կեղելոց լոյս Աստուած՝ նորահրաշ Աստուած՝ նաւապետ բարի Աստուած :

Շնորհ Աստուած՝ շնորհատու Աստուած՝ շուրջ Աստուած՝ շուրջանակի

Աստուած՝ չնորհող Աստուած՝ չնորհարեր Աստուած՝ չաւիղ Աստուած :

Ողորմած Աստուած՝ ողորմութիւն Աստուած՝ ուղիղ Աստուած՝ ուղղորդ Աստուած՝ ուղղորդասէր Աստուած՝ ուղղորդապետ Աստուած՝ ուղղորդախօս Աստուած՝ ուղղորդարան Աստուած :

Զարատեաց Աստուած՝ չարասաստ Աստուած՝ չարամերժ Աստուած՝ չարաքարձ Աստուած՝ չարահերձ Աստուած՝ չարաբաւ Աստուած :

Պահապան Աստուած՝ պահպանիչ Աստուած՝ պետ Աստուած՝ պետաւան Աստուած՝ պատուելի Աստուած՝ պարունակող Աստուած :

Զահ Աստուած՝ Զահալոյս Աստուած՝ Զահապայծառ Աստուած՝ Զահ Աստուած՝ Զամբող Աստուած՝ Զերմեաւորութիւն Աստուած :

Ռահ Աստուած՝ ռահ լոյս Աստուած՝ ռատարաշխ Աստուած՝ ռատախալ Աստուած՝ ռետին քաղցր Աստուած՝ ռահալարժ Աստուած :

Սուրբ Աստուած՝ սրբութիւն Աստուած՝ սաքաւօղ Աստուած՝ սէր Աստուած՝ սիրելի Աստուած՝ սահմանադիր Աստուած՝ ստեղծող Աստուած՝ սրբոց Աստուած՝ սոսկալի Աստուած :

Վահ Աստուած՝ վեհագոյն Աստուած՝ վայելչութիւն Աստուած՝ վերակացու Աստուած՝ վարժիչ Աստուած :

Տէր Աստուած՝ տեսող Աստուած՝ տիւ Աստուած՝ տուիչ բարեաց Աստուած՝ տրտնեցելոց Աստուած :

Բարուն Աստուած՝ բարունապետ Աստուած՝ բախարար Աստուած :

Յնծութիւն Աստուած՝ ցանկալի Աստուած՝ ցաւոց բժիշկ Աստուած՝ ցողահոս Աստուած :

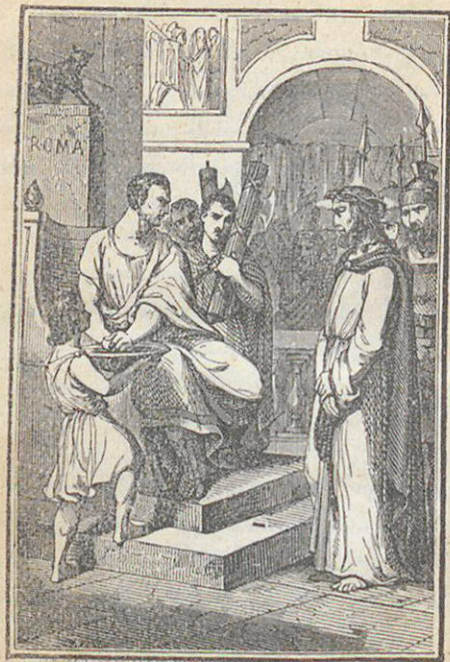
Փառք Աստուած՝ փառաւորեալ
Աստուած՝ փառահեղ Աստուած՝ փա-
ռաքանեալ Աստուած՝ փրկիչ Աստ-
ուած՝ փրկող Աստուած՝ փարթամ
Աստուած՝ փարատիչ ցաւոյ Աստ-
ուած՝ փառազօր Աստուած՝ փառք
'ի բարձունս Աստուած :

Քահանայապետ Աստուած՝ քերօ-
բէանիստ Աստուած՝ քաւիչ Աստ-
ուած՝ քաւութիւն Աստուած՝ քա-
ւարան Աստուած՝ քարոզիչ Աստ-
ուած՝ քննող Աստուած :

Օրէնք Աստուած՝ օրինադիր Աստ-
ուած՝ օրհնիչ Աստուած՝ օրհնեալ
Աստուած՝ օրհնաբանեալ Աստուած :

Քո սուրբ եւ անեղ անուանցդ զօ-
րութեամբ՝ Տէր Աստուած ամենա-
կալ . եղիցի սլահապան ծառայիս :

Ա. Ղ. Օ թ Ք

Վասն Կապանաց դիւաց և Կախարդաց
աղանդաւորաց և վասն դատաստանի
յաջողելոյ :

Թ՝ Ա. Գ. Ա. Խ. ՈՐ հղօր, ապաւէն ծա-
րաւելոյ, փրկիչ նեղելոյ, որ վասն

մեր խոնարհեցար 'ի հայրական ծո-
ցոյ եւ առեր մարմին 'ի սրբոյ կու-
սէն Մարիամայ վասն մերոյ փրկու-
թեան . մատնեցար , ըմբռնեցար ,
չարչարեցար , խաչեցար եւ թաղե-
ցար եւ յարեար 'ի մեռելոց , եւ համ-
բարձար փառօք առ Հայր . զարթո
զգօրութիւն քո եւ եկ 'ի կեցուցա-
նել զզինս արեան քոյ տէր . եւ մի'
տար գրել սատանայի զքո փրկեալս
եւ մի' տար բնակութիւն չարին՝
զտաճար անուանդ քում սրբոյ .
եւ մի' զլքեալս քեզ մարմին եւ
անդամ թողուլ 'ի կոխումն եւ 'ի
կատականս չարին . այլ զթա 'ի
քո արարածս արարչական սիրով .
Տէր ողորմեա մեզ , զի 'ի խաչ քո
սլարծելով սլարծեցաք եւ պահելով
պահեսցէ զմեզ յերեւելի եւ յա-

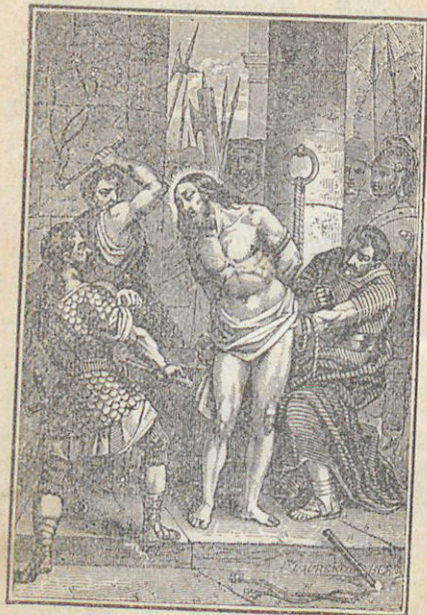
հերեւոյթ թչնամուոյն . եւ լիցի
պահապան ծառայիս Աստուծոյ ,
ամէն :

Չար իշխանքն հալածին ,
Որք ընդ ծառայս քո մարտնչին .
Երեւելով նշան խաչին ,
Սներեւոյթք կործանեսցին :

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆՍ

ՈՐ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն
 Յիսուս, զիեա եղեն նորա կոյրք
 երկու. աղաղակէին եւ ասէին. Ողոր-
 մեաց մեզ որդի Դաւթի: Եւ իբրեւ
 եկին ՚ի տուն, մատեան առնա կոյրքն
 եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Հաւատա՞յք
 եթէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ.
 ասեն ցնա՝ Այո՛, Տէր: Յայնժամ
 մերձեցաւ յաչս նոցա՝ եւ ասէ. Ըստ
 հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ: Եւ
 քացան աչք նոցա. եւ ոստտեաց
 նոցա Յիսուս՝ եւ ասէ. Զդոյշ կա-
 ցէք, մի՛ ոք զիտասցէ: Եւ նորա
 ելեալ համբաւեցին զնա ընդ ամե-
 նայն երկիրն ընդ այն: Եւ յերանեկն
 նոցա արտաքս, ահա մատուցին առ

նա այր մի համր դիւանար: Եւ յե-
լանելն դիւին՝ խօսեցաւ համրն. եւ
զարմացան ժողովուրդքն եւ ասեն
թէ եւ ոչ երբէք երեւեցաւ այսպիսի
ինչ յիսրայելի: Իսկ փարիսեցիքն
ասէին, թէ իշխանաւն դիւաց հանէ
դա զդեւս:

ՍՈՒՐԲ ԱԻԵՏԱՐԱՆՍ

ՈՐ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն
կողմն գալիլեացոց: Եւ վաղվա-
ղակի ելեալ ՚ի ժողովրդենէն, եկն
ի տուն Սիմոնի եւ Անդրեայ, Յա-
կոբու եւ Յովհաննու հանդերձ: Եւ
զորանչ Սիմոնի դնէր ջերմացեալ,
վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա:

Եւ մատուցեալ յարոյց զնա, կալեալ զձեռանէ նորա. եւ եթող զնա տննդն եւ պաշտէր զնոսա: Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ 'ի մտանել արեգականն, քերէին առ նա զամենայն հիւանդս եւ զղիւահարս. եւ էր ամենայն քաղաքն ժողովեալ առ դրունսն: Եւ բժշկեաց բազում հիւանդս 'ի պէս պէս ակաւից, եւ զեւս բազումս եհան, եւ ոչ տայր խօսել զիւացն, զի զիտէին զնա թէ Քրիստոսն է:

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆՍ

ՈՐ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ այ-
նոսիկ ել 'ի լեւան կալ յաղօթս, եւ
հանէր զգիշերն 'ի զլուս յաղօթսն
Աստուծոյ: Եւ իբրեւ այդ եղեւ՝
կոչեաց զաշակերտսն՝ իւր, եւ ընտ-
րեաց 'ի նոցանէ երկոտասանս զորս
եւ առաքեալս անուանեաց: ՉՍիմոն՝
զոր եւ Պետրոս անուանեաց, եւ
զՍնդրէաս զեղբայր նորին, եւ զՅա-
կոբոս եւ զՅովհաննէս, եւ զՓիլիպ-
պոս եւ զԲարթոլղիմէոս: Եւ զՄատ-
թէոս եւ զԹովմաս. եւ զՅակոբոս
Սըլիւայ. եւ զՍիմոն զկոչեցեալն Նա-
խանձայոյդ. եւ զՅուդա Յակոբայ,
եւ զՅուդա Իսկարիօտացի՝ որ եղեւ
իսկ մատնիչ: Եւ իջեալ նոքօք հան-

դերձ 'ի տեղի մի տափարակ, եւ
ժողով աշակերտացն նորա եւ բազ-
մութիւն յոյժ ժողովրդեանն, յամե-
նայն Հրէաստանէ եւ յԵրուսաղէմէ՝
եւ յայնմ կողմանէ, եւ 'ի ծովեղե-
րէն Տիւրոսի եւ Սիդոնի: Որք եկին
լսել 'ի նմանէ, եւ բժշկել 'ի հիւան-
դութենէ իւրեանց. եւ նեղեալքն
յայսոց պղծոց բժշկէին: Եւ ամե-
նայն ժողովուրդն խնդրէր մերձե-
նալ 'ի նա, զի զօրութիւն բազում
եղանէր 'ի նմանէ եւ բժշկէր զա-
մենեցին:

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆՍ

ՈՐ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

Յեա այսորիկ ածն էր Հրէից, եւ
 ել Յիսուս յերուսաղէմ: Եւ էր յե-
 րուսաղէմ 'ի Պրոպատիկէ աւաղա-
 նին որ կոչէր եբրայեցերէն Բեթ-
 հեզդայ, հինգ սրահ: Յորս անկեալ
 զնէր բազմութիւն յոյժ հիւանդաց՝
 կուրաց, կաղաց, զօսացելոց, որք
 ահն ունէին ջրոցն յուզելոյ: Եւ
 հրեշտակ տեառն իջանէր ըստ ժա-
 մանակի յաւազանն, եւ յուզէր ըզ
 ջուրսն. եւ որ նախ 'ի շարժումն
 ջուրցն իջանէր յաւազանն՝ բժշկէր,
 ոչ ունելով նշան հիւանդութեան:
 Եւ անդ էր այր մի, որոյ երեսուն
 եւ ութ ամ էր 'ի հիւանդութեան
 իւրում:

Չնա իբրեւ ետես Յիսուս՝ զի ան-
կեալ դնէր, եւ զիտաց եթէ բա-
զում ժամանակք են այնուհետեւ,
ասէ ցնա. Կամի՛ս ողջ լինել: Պա-
տախանի ետ նմա հիւանդն. Տէ՛ր,
ոչ զոք ունիմ, թէ յորժամ ջուրքն
յուզիցին, արկցէ զիս յաւազանն.
եւ մինչ ես դանդաղիմ, այլ ոք քան
զիս յառաջագոյն իջանէ: Ասէ ցնա
Յիսուս. Արի՛, առ զմահիծս քո՝ եւ
դնա: Եւ ողջացաւ այրն, եւ յար-
եաւ, էառ զմահիծս իւր եւ չրջէր.
եւ էր շարաթ յաւուրն այնմիկ:

Դ Ա Ր 2

ԿԻՊՐԻԱՆՈՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Ես Կիպրիանոս ծառայ Աստու-
ծոյ, յԱնտիոք քաղաքէ, աղգաւ
հելլենացի, առն հեթանոսի որդի.
անուն հօր իմոյ Եդեսիա, եւ մօր
իմոյ Կղոդիա. յորժամ ծնայ ես յո-
րովայնէ մօր իմոյ, ծնողք իմ նուի-
րեցին զիս յուսումն դից՝ լինել
պաշտօնեայ կռոց եւ ետուն զիս
յուսումն գիտութեան, եւ զամե-
նայն ուսայ զկախարդական գիրս
առաւել քան զՍիմոն եւ զՆաքովր,
եւ եղէ հասու ամենայն հնարագի-
տութեանց. բազում անգամ ելա-

նէի յօդս եւ կախարդութեամբ զընայի 'ի վերայ ծովու . եւ էին 'ի հրամանս իմ ամենայն գունդք զիւաց . եւ զսր ինչ խորհէի՝ առ ժամայն կատարէր : Եւանէի յապարանսն եւ առնէի զչաւիղս արեգականն եւ զլուսինն յերեսս իմ, եւ երեսք իմ վայլէին իբրեւ զարեգակն, եւ կատարէի զկամս զիւաց մեծաւ ուրախութեամբ, եւ էի մոլորեալ 'ի գործս չարութեան եւ ոչ ճանաչէի զԱստուած, եւ զամենայնսն զայթակղեցուցանէի յաղագս չար արուեստին իմոյ . զոմանս աչացաւ առնէի, զոմանս զլիւսացաւ, զոմանս քամոտ, զոմանս ջերմոտ, զոմանս հիւանդ, զոմանս յաղգաց վարէի, զոմանց զգոյն յերեսացն չրջէի . զոմանց զմիտս մոլորեցուցանէի . զո-

մանս առեւիտ առնէի իւրեանց ազգին . զայր եւ զկին արկանէի ընդ միմեանս, եւ տայի նոցա առել ըզմիմեանս, եւ զայլ բաղում չարիս զիւականս առնէի 'ի վերայ երկրի . եւ այնչափ հմուտ եղէ զիւացն՝ զի ոչ մնաց գործ եւ ոչ խորհուրդ զոր ոչ զիտացի . զիտացի եւ զբաղմութիւն զիւաց, զի որպէս ջուր որ ելանէ յաղբերաց՝ այնպէս ելանեն զեւք եւ պատրեն եւ խաբեն զորդիս մարդկան . զոր Տէր Աստուած հեռացուցէ 'ի ծառայէս Աստուծոյ :

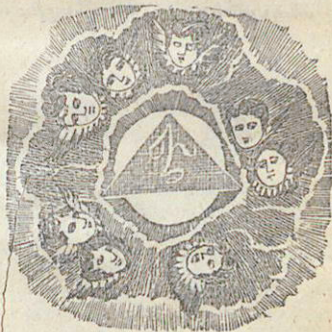
Եւ կապէի կախարդութեամբ իւմով զերկինս՝ որ ոչ տայր զանճրեւ . զերկիր՝ որ ոչ բուսուցանէր զսերմանիս իւր . զարեգակն եւ զլուսին եւ զաստեղս հաստատութեան . ըզծառս՝ որ ոչ տային պտուղս . զծով՝

որ ոչ տայր զալիս իւր . զձկունս՝
որ ոչ լողային 'ի ծովս . զգետս՝ որ
ոչ գնային . զաղբիւրս՝ որ ոչ բրդ-
խէին . զթռչունս՝ որ ոչ վերանա-
յին յօդս . զանասունս՝ որ ոչ յղա-
նային . զյղիս՝ որ ոչ ծնանէին . ըզ
կանայս՝ որ ոչ յղանային . զեռունս՝
որ ոչ զեռային . զվաստակաւորս՝
որ ոչ վաստակէին . զվաճառականս՝
սր ոչ վաճառէին . զօգն՝ որ ոչ թըն-
դայր , եւ կապէի զերկինս օդօքն
եւ զերկիր ամենայն զեռնօք . որ ոչ
անցանէին ընդ հրամանս իմ . հա-
զար հարիւր եօթամեասուն եւ երկու
աղանդք կանանց եւ կախարդաց ,
եւ արանց աղանդաւորաց : Արձակ
երիտասարդ մի որոյ էր անունն Ազ-
ղաւիդոս , ցանկացաւ գեղեցիկ կուսի
միում որոյ անունն էր Յուստիանէ՝

առնուլ զնա 'ի կնութիւն եւ ոչ կա-
րէր , եւ առաքեաց բազում պատ-
ուական ինչս , ոսկի եւ արծաթ եւ
գեղեցիկ հանդերձս . եւ կոյսն ոչ
հաւանեցաւ եւ դարձոյց անարգա-
նօք . եւ առեալ երիտասարդն զա-
մենայն ինչս գնաց առ Նիպրիանոս ,
եւ նա ասէ . Ես դարձուցանեմ ըզ
նա 'ի կամս քո , եւ առաքեաց զմի
'ի գիւացն առ Յուստիանէ եւ նա
սուրբ աղօթիւքն հալածեաց զնա ,
եւ ապա առաքեաց զգեւն պոռնը-
կութեան , եւ եղեալ գիւրին 'ի կեր-
պարանս կնոջ պառաւոյ , եւ գնա-
ցեալ 'ի դուռն սուրբ կուսին 'ի գի-
շերի եւ ասէ . Ո՞վ դուստր իմ՝ զայս
դիշեր ընդ քեզ կացից յաղօթս . եւ
մտեալ գեւն առ կոյսն եւ կային
յաղօթս զողջոյն գիշերն միաբան ,

եւ ապա ասէ սատանայ. Ո՞վ դուստր
'ի կուսութենէ ո՞վ իցէ վարձս ըն-
կալեալ. եւա թէ չէր ամուսնաց-
եալ, ուստի էին նախահարք, մար-
դարէք, առաքեալք, հայրապետք.
եկ երթիցուք առ մեծն Կիպրիանոս
եւ ամուսնացիրք, եւ ապա իմացեալ
կուսին եթէ զիւսկան էր բանն,
եհան զնշան Խաչին, 'ի վերայ մարմ-
նոյ խրոյ եւ կնքեաց զանձն, եւ
դեւն հալածեցաւ եւ աներեւոյթ
եղեւ ահիւ եւ զօգտութեամբ, եւ
զնաց առ Կիպրիանոս: Եւ Կիպրի-
անոս ասէ ցղեւն. Զի՞նչ իցէ զի
երկիւղիւ գողացաւ եւ սատանիւ. ասէ
դեւն. Տեսի զնշան Խաչին եւ եր-
կիւղիւ գողամ եւ սատանիմ: Ասէ
Կիպրիանոս. Զի՞նչ իցէ նշան Խա-
չին որ զարհուրեցուցանէ զքեզ:
Ասէ դեւն ցԿիպրիանոս: Երգուիք

զի ոչ ուրանաս զմեզ, եւ ես ասեմ
քեզ զամենայն խորհուրդս մեր եւ
զնշան Խաչին: Եւ երգուաւ Կիպ-
րիանոս 'ի սուտ եւ 'ի սնտախ պաշ-
տամունս նոցա եթէ Ոչ ուրանամ
զձեզ: Եւ սկսաւ դեւն պատմել մի
ըստ միովէ զամենայն եւ ասէ:

Աստուած զմարդ արար 'ի հոգոյ,
զԱղամ. եւ ասէ, Եկայք հրեշտակք
եւ հրեշտակապետք, երկիրպագէք

ձեռագործին իմում Ադամայ . այլ
դասք դիւաց հպարտացան եւ ոչ
խոնարհեցան երկիրպագանել Ադա-
մայ . բարկացաւ Աստուածութիւնն
եւ զերկինս պատառեաց եւ զդիւաց
գունդս 'ի վայր ելից , զանթիւ զօրս
մեր . եւ շինեցաք ապարանս եւ դը-
ժոխք անուանեցաք , եւ զհոգիս ար-

դարոց եւ մեղաւորաց մինչեւ ցՅով-
հաննէս Մկրտիչ , զամենայն ըմբըռ-

նեցաք եւ 'ի դժոխս ամաք : Յետոյ
առաքեաց Աստուած զՈրդին իւր

Միածին որ եկն եւ ծնաւ 'ի սուրբ
կուսէն Մարիամայ Աստուածածնէն ,
զմեռեալս յարոյց , զըրրօտս սրբեաց ,
զկաղս գնացոյց , զկուրս լուսաւոր-
եաց . եւ զայլ բազում սքանչելիս
արար . մատնեցաւ 'ի Յուդայէ եւ
խաչեցաւ 'ի շրէից եւ թաղեցաւ ,
եւ յարեաւ 'ի մեռելոց , եւ խաչաւն

իւրով զգոցիս աւերեաց եւ համ-
բարձաւ առ Հայր յերկինս, եւ գա-
լոց է միւսանդամ դատել զկենդա-
նիս եւ զմեռեալս . եւ թաչիւն իւ-
րով լուսաւորէ զամենայն արարածս :
Հաւատացեալքն ուրախ լինին եւ
ուրացողք կոծեսորին :

Այս է նշան թաչին զոր տեսա-
նեմք եւ զարհուրիմք եւ սոսկամք .
եւ ապա Արարիւնսն 'ի միտս իւր

եկեալ ասէ, եթէ նշան թաչին այդ-
չափ զօրութիւն ունիցի, ապա թաչ-
եալն որչափ եւս առաւել :

Ես հաւատամ 'ի Քրիստոս, եւ 'ի
զօրութիւն թաչին, եւ յԱստուած
Հայր ամենակալ՝ զի նա միայն է
ճշմարիտ Աստուած, եւ կուռքն
դեւք են եւ սատանայ : Եւ ապա այ-
րեաց զամենայն գիրս կախարդու-
թեան իւրոյ, եւ գնաց առ Եպիս-
կոպոս :

կոպոս քաղաքին, եւ մկրտեցաւ եւ
ձեռնադրեցաւ քահանայ, եւ զկնի
աւուրց' Եպիսկոպոս. եւ աղօթս
արար եւ ասէ. Տէր Աստուած իմ,
սիրեցի զքեզ եւ ծանեայ 'ի ձեռն
սուրբ հայրապետին Մատթէոսի եւ
Յուստիանայ կուսին զգորութիւն
Խաչի քո. ողորմած Աստուած, ու
դորմեաց ինձ որպէս աւազակին.
քաւեա զիս որպէս զՋաքէոսն. ար-
դարացո զիս որպէս զմաքսաւորն.
հան զիս 'ի գբոյ մեղաց որպէս զԵ-
րեմիա եւ զՆանիէլ 'ի գբոյ բան-
տին. չիջո յինէն զբռնութիւն թըշ-
նամւոյն՝ որպէս զհուր երկոյ ման-
կանց 'ի Բաբելոնի հողմաբեր ցո-
ղովն օրհնութեան:

Եւ զոր յառաջն կապէի չար եւ
զիւսական ազանդօք, այժմ արձակ-

եալ եմ զամենայն կապեալսն հրա-
մանաւն Աստուծոյ. կացցեն եր-
կինք եւ երկիր 'ի հաստատութեան
իւրեանց. հող զբոյս զալար բու-
սուցէ. ծառք զպտուղս իւրեանց
տացեն, եւ ամենայն կապեալքն
արձակումն ապցեն յանուն ամենա-
սուրբ Երրորդութեանն Աստուծոյ:

Երդմնեցուցանեմ զքեզ, սատա-
նայ, անուամբն Աստուծոյ Յիսուսի

Քրիստոսի Տեառն մերոյ . եւ 'ի հա-
զար եւ մի անունն Աստուծոյ՝ որ
զԱդամն եւ զԵւա բաղկացոյց . եւ
զինն դասս հրեշտակաց՝ որ ելանեն
եւ իջանեն յԱպրիպօլիս քաղաք , եւ
յանուն սերովքէից՝ որ կան 'ի սպա-
սաւորութիւն Որդւոյն Աստուծոյ ,
եւ սքօղելով ծածկեն զերեսս իւր-
եանց եւ երգեն , Սուրբ , Սուրբ ,
Սուրբ , Տէր զօրութեանց , լի են
երկինք եւ երկիր փառօք քո :

Երդմեցուցանեմ զձեզ , զեւք
չարք եւ որդիք սատանայի , որ էք
օգնական ամենայն կախարդաց եւ
չարագործաց . երդմեցուցանեմ ըզ-
ձեզ զեւք 'ի գեղեցկութիւն Ադա-
մայ . 'ի վայելչութիւն դրախտին .
'ի խոնարհութիւն ամենայն սրբոց .
եւ 'ի սէր ամենայն մարտիրոսաց .

'ի պատարադն Արեւի 'ի կոչել զա-
նուն տեառն Ենովսայ . յարդարու-
թիւն Նոյի , 'ի քահանայութիւն Մեկ-
քիսեղեկի , 'ի հաւատս եւ 'ի հիւ-
րընկալութիւն Աբրահամու , 'ի կա-
պանս Սահակայ , 'ի պատրան Յա-
կովբայ , 'ի գեղեցկութիւն Յովսե-
փայ , 'ի համբարձումն Եղիայի , 'ի
հնազանդութիւն Եղիսէի , 'ի տախ-
տակն Մովսիսի , 'ի պատմութեանն
Ահարոնի , որ զարդարեալն էր եր-
կոտասան ակաւրք , որ օրինակ էին
երկոտասան Առաքելոյն Քրիստոսի .
'ի քնարն եւ 'ի Սաղմոսն Դաւթի , 'ի
մատանին Սողոմոնի , 'ի դաւաղանն
Մովսիսի , եւ յաղթան Ահարոնի ,
յաւեստիսն Գաբրիէլի զոր ետ սուրբ
կուսին Մարիամու . 'ի ծնունդն եւ
'ի մկրտութիւնն Յիսուսի Քրիստոսի

որ մկրտեցաւ 'ի Յորդանան 'ի Յով-
հաննէ, եւ 'ի սուրբ հրամանն որ
հրամայեցին անդամալուծին թէ՛ Արի,
առ զմահիծս քո . եւ 'ի թուքն որ
երաց զաչս կուրին, եւ 'ի գալուստն
յաւանակաւ յերուսաղէմ, 'ի յարու-
թիւնն Ղազարու, 'ի մատնումն եւ 'ի
Խաչելութիւն Քրիստոսի, 'ի գեղարդն

եւ 'ի բեւեռն Քրիստոսի, 'ի փշեղէն
պսակն եւ 'ի հեղումն արեան Որդւոյն
Աստուծոյ որ հեղաւ եւ 'ի վերայ սուրբ
Խաչին :

Նրդմնեցուցանեմ եւ կապեմ եւ
հալածեմ զձեզ գեւք չարք, Յա-
րութեամբն եւ Համբարձմամբն Քր-
իստոսի, եւ 'ի զալուստ Հոգւոյն
սրբոյ, եւ այլակերպութեամբն Քրիս-
տոսի որ այլակերպեցաւ 'ի թափօր

լերինն , ոչ ունիւք իշխանութիւն
դեւք եւ աղանդք եւ կախարդու-
թիւնք արանց եւ կանանց մերձե-
նալ 'ի ծառայս Աստուծոյ :

Երդմնեցուցանեմ զձեզ 'ի բանն
անսպառ , 'ի լոյսն անճառ , 'ի թագն
անսպառու՝ որ հրեշտակացն զար-
հուրելի , 'ի թագաւորն սոսկալի ,
'ի մատանին Սողոմոնի , 'ի կապանսն
պղնձիս , 'ի տախտակն Մովսիսի ,
դրեալ մատաւրն Աստուծոյ . յա-
զօթան Ահարոնի , 'ի պատմութեանն
ցանկալի . 'ի սուրբն Սինայ , 'ի քա-
ռամիօրեայ պահս Մովսիսի , 'ի սուրբ
աբիւն մանկանցն Բեթլեհեմի , յար-
դարութիւն Նոյի , 'ի հաւատս Ղու-
տայ , 'ի կարգն Մեղքիսեդեկի , յա-
ւետիսն Գաբրիէլի , յաթոռն չորեք-
կուսի , որոյ մի կողմն մարդոյ էր

նման , իմաստնոյ եւ բանաւորի . մին
'ի կերպարանս էր առիւծու . որոյ
տեսիլն հուր կիզելի , մին ահեղ եւ
սքանչելի , եւ զտեսիլ հրեղէն եղին
ունէր , միւսն ունէր զթեւ արծուոյ ,
ահաւոր տեսեամբ քան զամենայն եւ
զարմանալի էր որ 'ի վերայ նստեալ
բազմէր տէրն եւ Աստուած ամենայնի .
ուր այս անուանք սուրբք յիշես-
ցին , դիրք եւ հրամանք պատահին ,
չարն 'ի բաց միշտ հալածի , կապանք
եւ յուռութք լուծանին 'ի ծառայից
Աստուծոյ . ամէն :

Տոյց մեզ Տէր զողորմութիւնս քո ,
եւ զվերկութիւնս քո աուր մեզ :
Որպէս զի մեծ են գործք քո Տէր ,
եւ յոյժ խոր են խորհուրդք քո :

Ա. Ղ. Օ. Թ. Ք.

Երանելոյն Յովհաննու Գառնեցւոյ
ապացեալ առ սուրբ Սատուած ածինն :

Ս. ՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ մայր Քրիստոս
սի եւ ծնող միածնի հօր . բարեղ
անիծից եւ պարծանք ազգի մարդ-
կան : Յերկնային զօրացն երանեալ

եւ հողեղինացս օրհնաբանեալ . միջ-
նորդ Աստուծոյ եւ մարդկան . հաշ-
տարար ընդ արարածս . թաղ եւ պը-
սակ կուսից եւ համարձակ բարեխօս
վասն մեղաւորաց : Մեղուցեալս ա-
մենայնի . անկանիմ առաջի քո , եւ
աղաչեմ զքեզ իբրեւ զնոյն ինքն
զմարմնացեալն 'ի քէն . բարեխօսեա
վասն իմ առ բանն Աստուած զոր ծը-
նար մարմնով . զոր կերակրեցեր ըզ-
կերակրիչն ամենայն կենդանեաց :

Աղաչեա վասն մեր զանդրանիկդ
քո : Կաց կանգուն առաջի նորա
ցուցմամբ սուրբ ստեանդդ : Կացո
առաջի նորա միջնորդ եւ բարեխօս
զմանկութիւն իւր . զկաթամբ սնա-
նելն որպէս մանուկ . զուսովդ բառ-
նիլն . զգրկօք գգուիլն . զչրթամբք
համբուրիլն . զողջագուրիլն . որպէս

աղայ . զերթ եւ զեկն քո ընդ նմա

յնգիստոս , եւ 'ի Նաղարէթ եւ յամե-
նայն տեղիս . զտրամութեամբ տաղ-
նապիլն քո վասն նորա 'ի ժամ չար-
չարանացն . զյանձնարարութիւն քո
առ Յովնանէս , յորժամ հեղուսեալ
կայր վշտօք 'ի վերայ Խաչին զդառն
արտասուան քո զոր վտակօրէն հե-
ղուիր յորժամ տեսանէիր զնա վը-
տանդեալ 'ի վերայ Խաչին . վասն

որոյ մատնատառան տառապէիւր
կսկծակոծ, վասն չարչարանացն .
վասն սաստիկ ծարաւմանն . վասն
ճաշակման լեզւոյն՝ քացախին . վա-
սըն տեսանելւոյն դժբախտեամբ
արեան իջումն . վասն իջուցանել-
ւոյն 'ի խաչէն արիւնազան մարմնո-
վըն . վասն դիպարգեալ դնելով 'ի
սուրբ գերեզմանն :

Ազաչեմ գրեզ մայր լուսոյ . հայ-
ցեալ ի թողութիւն մեղաւորիս : Գիր

աղերս առաջի նորա դամնակիրս
չարչարանաց իւրոց . զոր վասն իմ
կրեաց բարերարն եւ մարդասէրն :
Յիշեցո սուրբ կոյս զայս քան չար-
չարանացն, զի թերեւս ողորմեացի
եւ ներեացէ բաղմամբիս . եւ ջըն-
ջեացէ դձեռագիր իմոց յանցանաց :
Եւ իւր անմեղ մատամբն եւ սուրբ
արեամբն դրոշմեացէ զգերեալս 'ի
դպրութիւն կենացն անվսխճանից
ընդ ամենայն սուրբս իւր :

Եւ քեզ երկրպագութիւն 'ի մեղու-
ցեալ ոգւոյս, ամենասուրբ կոյս,
բարեխօսէ՛ր ծառայիս Առաքածոյ
ամէն :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Արանելոյն Յովհաննու Գառնեցւոյ վառն
ճանապարհի :

ԱՌԱԶՆՈՐԻ կենաց ճանապարհ
ճշմարտութեան տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս : Որ առաջնորդեցեր Յովսե-
փայ յեզրիպտոս , եւ Իսրայելացւոց

ընդ ծոցն կարմիր . եւ Մովսիսի 'ի
լեառն Սինէական , եւ Ժողովրդեանն
յերկիրն պարզեւացն եւ Կղէոպա-
սացն ճանապարհակից եղեր յեմմա-

ԼՈՒՍ :

Աղաչեմ զքեզ տէր առաջնորդեա
լնձ եւ եղբարց իմոց գնալ խաղա-
ղութեամբ զառաջիկայ ընթացս .
փրկեա յերեւելի եւ յաներեւոյթ
թշնամուցն , եւ բարի առաջնորդեա
'ի դէմ եղեալ 'ի տեղին . զի դու
ես ճանապարհ եւ ճշմարտութիւն
եւ կեանք մեր եւ քեզ փառք եւ
երկրպագութիւն այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ԱՂԵՐՍ

ՎԱՍՆ ԶԱԽԱԿ ԾՆԱՆԵԼՈՅ

ԱՍՏՈՒԱԾ բոլորից, անճառ մե-
ծութիւն, հզօր զօրութիւն, ամե-
նակարող բարեկարգութիւն: Առ քեզ
հայի ամենայն ակն տեսողի: Նայ-
եաց ՚ի պաղատանս հառաչման ձայ-
նի քոյոց ծառայից եւ աղախնեաց:

որպէս Աննայի լուար հեծութեան,
եւ ետուր նմա զմեծն Սամուէլ. եւ
Յովակիմայ եւ Աննայի զամենօրն-
նեալն Մարիամ, եւ Զաքարիայի եւ
Եղիսաբեթի պարգեւեցեր զաւակ
զսուրբ զԿարապետն եւ զՄկրտիչ

Յովհաննէս: Նոյն ողորմութեամբդ
քո պարգեւեա եւ տուր սոցա զա-

ւաղ բարի ծառայիս Աստուծոյ ամէն:
Զայն բարբառոյ յանապատի,
սուրբ Յովհաննէս դու ամօրդի.
անմեղ դառինն անարատի,
վկայ եղեր դու կրկնակի:

Բարեխօսութեամբ սրբոց մար-
գարէիցն Մովսիսի եւ Ահարոնի,
Նաթանայ եւ Սամուելի, Դաւիթ,
Ամովս, Միքիա, Աբդիաս, Յոշւան,
Նաւուամ ընդ Ամբակումի, Սոփոնիա
եւ Անգելի, Մաղաքիա ընդ Դանիւ-
ելի, Զաքարիաս ընդ Եղեկիելի,
եւ աւետայն սրբոց դասի, պահա-
պան լիցին ծառայիս Աստուծոյ .
ամէն:

ԱՂԵՐՍ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՆՈՍ

ՆԱԽԱՎԱՅՆ

Ի քէն հայցեմք արտասուադին .
նախավկայ Տեառն արարչին .
սուրբ Ստեփաննոս բացող երկնին .
տեսող զՅիսուս յաջմէ ծնողին .
լեր բարեխօս արեամբ քոյին .
տալ մեզ հանգիստ 'ի յանկողնին .
արթուն լինել յառաւօտին .
բարեբանել զլոյսն անքնին:

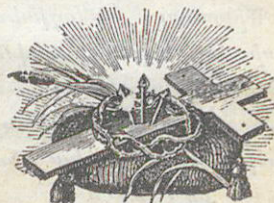
ԱՂՈԹՔ

ԶՕՐԱԽՈՐ ԱՌ ԵՐԿՆԱՅԻՆ ԶՕՐՍ

ԱՆԵՂ անմահ արարչին սպասաւորք անմարմինք՝ վերին զօրացն դասապետութիւնք : Աթոք, Քերովբէք եւ Սերովբէք, Տէրութիւնք, Զօրութիւնք եւ Իշխանութիւնք, Պետութիւնք, Հրեշտակապետք եւ

Հրեշտակք, Միքայէլ եւ Գաբրիէլ Պետք վերնական զօրացն դասուց . որք անլուելի ձայնիւ փառարանութիւն մատուցանէք ամենասուրբ Երորդութեանն . եւ երեքսրբեան ձայնիւ հղանակէք զերգս ասելով , ողորմեա դու սահղծեր մի՛ կորուսաներ . զկործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ . օգնական եւ պահապան լերուք ծաւայիս Աստուծոյ . ամէն :

ԱՌ՝ ՍՈՒՐԲ ԶԻՆԱԽՈՐՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԲԱՐԵԽՕՍՈՒԹԵԱՄԲ սուրբ զօրա-
վարացն, սրբոյն Սարգսի զօրավա-
րին եւ որդւոյ նորա Մարտիրոսին,
եւ սրբոյն Թէոդորոսի զօրավարին.
Գէորգայ զօրավարին եւ Մերկեռի-
ոսի զինաւորին. Անդրէի զօրավա-
րին, եւ չորից զինուորացն՝ Բասո-
սի Եւսեբի Եւտիքի եւ Բասիլիդեայ.
սրբոյն Մինասայ, Երմոզինեայ եւ
Գրաբոսի, եւ սրբոց Ասովմեանց.
Ոսկեանց եւ Սուքիասանց, Խարիթ-
եանց, եւ այլ ամենայն սրբոց բա-
րեխօսութեամբն պահեալ զծառայս
քո. ամէն:

ՎԱՍՆ ԱԿԱՆ ԶԱՐԻ ԵՒ ԼԵԶՈՒԻ

ԶԱՐԻ

ՏԵՐ Աստուած մարգասէր, մար-
դասիրի հօր որդի, դու ես պահա-
պան եւ օգնական յուսացելոցս 'ի
քեզ ողորմութեամբ քո 'ի ծառայս,
եւ պահեա անխորձ 'ի չարէ եւ ան-
սայթաք յորոգայթէ երեւելի եւ ա-
ներեւոյթ թշնամւոյն. պահեա 'ի
չար աչաց եւ 'ի չար լեզուէ. 'ի
սրոյ եւ յամենայն հարուածոց երե-
ւելեաց եւ աներեւութից պահեա
զծառայս քո. ամէն:

ԱՂԱԶԵՄ զքեզ ֆրիստոս փրկիչ աշխարհի հայեա յիս եւ ողորմեա եւ շնորհեա Ներումն բազում անօրէնութեան իմոյ . քանզի անարգեցի զամենայն բարիսն զոր արարեր յիս 'ի մանկութենէ իմմէ . զի ըզտխմարս եւ անխմաստս արարեր աւսօթ գիտութեան :

Յաճախեաց յիս զշնորհս քո , եւ լըցոյց զքաղց իմ եւ զծարաւ իմ զովացոյց , եւ լուսաւորեաց զխաւարեալ միտս իմ , եւ ժողովեաց 'ի մոլորութենէ զխորհուրդս իմ եւ ելից 'ի ծոց իմ . վասնորոյ անկեալ երկիրպազանեմ առաջի քո՝ խոստո-

վան եղեալ զբարերարութենէ քումմէ , եւ աղաչեմ դադարեցո առիս զխոստումն շնորհի քո , եւ պահեա զնա 'ի գանձի քում . զի դարձեալ տացես ինձ զնա յաւուրն յայնմիկ : Մի՛ բարկանար ինձ մարդասէր զի ոչ հանդուրժեմ սպառնալեաց քոց . յաղազս որոյ եւ աղաչեմ ժաելով , զի առաւել քան զչափն յաճախեաց յիս շնորհս քո . վասն զի եւ լեզու իմ տկարացաւ ոչ կարելով խօսել զնմանէ . հիացան եւ միտք իմ ոչ բերելով զբազմութիւն ալեաց նորա : Կերպարանք եւ ճառագայթ օրհնելոյ հօրդ , դադարեցո առիս 'ի հոսանաց նորա . զի իբրեւ զհօր բորբոքեալ բոցակիզեացէ զերիկամունս իմ եւ զսիրտ իմ . եւ անդր դարձեալ սթարգեւեալ ինձ զնա եւ

կեցո զիս յարքայութեան քում. մի՛
 յիշեր զանօթնութիւնս իմ. յան-
 զըզնիմ եւ հայցեմ. տուր ինձ ըզ
 խնդրուածս իմ, եւ արա առիս օ-
 թեւան օրհնեալ հարբ քով յաւուր
 յայտնութեան քո. Հնորհեա ինձ,
 Քրիստոս, զհայցուածս իմ, զի դու
 միայն ես տուիչ կենաց իմոց, եւ
 քեզ ընդ հօր հօգւոյն սրբով փառք
 այժմ եւ յաւիտեանս. ամէն :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԼՈՒՍԱԻՈՐԻՉՆ ՄԵՐ

ԼՈՒՍԱԻՈՐԻՉ հայր պարծանաց,
 ընկալ գրանս զայս մաղթանաց.
 եւ աղաչեա զհայրն փառաց, ջնջել
 զգիր մեր յանցանաց : Այլ եւ բա-
 րեխօսութեամբ երեք հարիւր ութ
 եւ տասն Հայրապետացն եւ ուղղա-
 փառ եպիսկոպոսաց աղօթիւք պահ-
 եա տէր Աստուած զծառայս քո.
 ամէն :

ԱՌ ԴԻԱՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ
ՍՐԲ. Յ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՈՍԿԵՐԵՐԱՆԻ

ՏԱԶԱՐ Աստուծոյ եւ բնակարան
սուրբ հոգւոյն, 'ի քէն սուրբ ա-
ւազանաւն կոչեաց յորդեգրութիւն
հօրն երկնաւորի: Այսօր 'ի քեզ
կազմեցաւ պատարագել գառն ա-
նարատ: Եւ ես դիմեալ եկի առ
դուքս քո. եւ աղաչեմ դքեզ,
մաքրեալ զիս վերստին լուացմամբ,
եւ սրբեալ 'ի մեղաց եւ արաւա-
րժանի մտանել առաջի սրբոյ սեղա-
նոյդ յերկրպագութիւն:

Սբբոյն Գլխդորի Նարեկացւոյն ընդգիւմն-
մարտ դիւաց այս նուագ աղօթից եւ դիւա-
ռարսուռ ջերմատաղնապ ախտաւորսւ-
թեանց Աստուծով փառատիչ:

ԱՐԴ՝ այսքանեաց անբաւից հրա-
շից հանդերձիչ Հայրամենաստեղծ:
Անունդ ահաւոր, ճայն սարսափե-
լի, կոչումն ընտանի, բան համ-
բուրելի, ազդումն սքանչելի, հրա-
ման սոսկալի, էութիւն անքննելի,
դոյութիւն անճառելի, իսկութիւն
անբաւելի, զօրութիւն անզննելի,
կամք ամենաբարի, տէրութիւն ան-
սահմանելի, մեծութիւն անչափե-
լի, բարձրութիւն անբովանդակելի,
որքանութիւն անկշռելի, առաւե-
լութիւն անհասանելի, պատճառ

որդւոյ հայրութեամբ այլ ոչ նախա-
դրութեամբ :

Քեւ եւ 'ի ձեռն քոյդ անպարազիր
դօրութեանդ սաստեա տաղհապող
եւ զիւական տենդիս ջերմութեան,
որ սպրդեալ մուծաւ ընդ մեղաց,
զի փախիցէ 'ի մարդոյս, զարհուր-
եալ 'ի սխրալի եւ յանգաւելի ար-
եանդ վտակի զառինդ երկնաւորի
որով արակեալ միանդամ 'ի մշտնջե-
նաւորս համայն մաքրեցաք : Եւ արդ՝
յայս պատկառելի խոնարհութենէ
արարչակերտս խորհրդոյ ամաչեսցէ
սատանայ 'ի գործս չարեաց իւրոցն
հրեշտակաց : Տանջեսցի եւ հալա-
ծեսցի, հեռացեալ եւ արտաքս ա-
ռաքեալ 'ի չինուածոյ խորանէ քումդ
քնակութենէ յարտաքին խաւարն :
Եւ ջրջեալ մաքրեա զարտասուս ող-

բոց 'ի դիմաց մերոց : Եւ զհառա-
չուն ձայնի հեծութեան 'ի սրտից
մերոց : Եւ յիշատակաւ հարման հե-
ղուսից, քստմնալիուշ, տաժանա-
տեսիլ ողեպահանջից, որով սկսե-
ցաւ միածինդ քո յաշտարակ Խա-
չին, ցաւեսցի չարին : Եւ 'ի կողա-
հերձ սայրասուր սլաքէ ուժգին
բաղխմանէ՝ որով զվէրն մեծ ընկալաւ,
իսպառ սատակեսցի սկզբնարարն,
մահու : Եւ զի խոնարհեցոյց զգով-
եալն զլուիս յաւանդելն զհողին 'ի
ծոց քո բարձրեալ, ապստամբութիւն
անբարի բարուցն բելիարայ 'ի կոր
կործանեսցի յամենայնիւ հերքեալ 'ի
կորուստ : Եւ զի զօղեալ ծածկեցաւ
անմահն իսկութիւն յորովայնի երկ-
րի, այսու ամբարձեալն հաբարտու-
թիւն կարծեալ դոռողին 'ի յատակա

մահու գոծխոց մթին ստուերին յառեալ դիտեսցէ : Եւ յիշեսցէ զառաջին հարուածն անբժշկական , որով մահացու դիմամարտութիւն թունից վիշապին՝ կենարարն կրիւք ամենազօրին : Վասն զի 'ի վառս քո հայր ողորմութեան իբր 'ի գովեստ որդւոյ քո հոգւովդ սրբով զայս խոստովանիմք : Քանզի ոչ պիտակ ինչ սոսկ զօրութիւն ունի զմիւսմէն՝ առ մի խորհրդականն խորութիւն : Այլ զանբսկիզբն բանդ անձնաւոր՝ ընդ անժամանակդ հօր փառաւորեմք : Եւ քեզ միայնոյ սուրբ Երրորդութեանդ , հաւասարապատիւ տէրութեանդ համարուն անբաժին ինքնութեանդ , օրհնարանութիւն՝ գոհութիւն՝ զօրութիւն՝ եւ անճառ վայելչութիւն մեծութեան՝ բարեվիճակ հարթութեան՝ զուգակիր հաւասարութեան ցաւիտեանս . ամէն :

ՄԱՂԹԱՆԻՔ

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅՆ
ԶՕՐԱԽՈՐ ԸՆԳԴԷՄ ԱՄԵՆԱՅՆ ԶԱՐԵԱՅ
ԲԱՆ ԺԲ .

ԸՆԿԱԼ քաղցրութեամբ , տէր Աստուած հզօր , զդառնացողիս զաշանս : Մատիւր զթութեամբ . առ պտտկառեալս դիմօք : Փարատեա , ամենապարգեւ , զամօթական տրիութիւնս : Բարձ յինէն , ողորմած , զանբերելի ծանրութիւնս : Անջրպետեա , հնարաւոր , զմահացու կըրթութիւնս : Աւարեա , միշտ յաղթող , զխաբողին հաճութիւնս : Բացադրեա , վերնային , զմոլեկոյն մառախուղ : Կնքեա , կեցուցիչ , զկորուսչին ընթացմունս : Յրուեա ,

ծածկատես , զըմբռնողին չար զըտ-
մունս : Խորտակեա , անքննին , ըզ-
մարտողին դիմեցմունս : Տեառնա-
գրեա քո անուամբդ զլուսանցոյց
երդ յարկիս : Պարփակեա քո ձե-
ռամբդ զառաստաղ տաճարիս : Գը-
ծադրեա քո արեամբդ զմուտ սեւոց
սենեկիս : Կերպացո զքո նշանդ 'ի
հետս ելից մաղթողիս : Ամրացո քո
աջովդ զհանգստեանս խշտիս : Մաք-
րեացես 'ի յաղբից զծածկարան ան-
կողնոյս : Պահեացես քո կամօքդ ըզ
տառապեալ անձն ողւոյս : Անխար-
դախ արացես զքո շնորհեալ շունչ
մարմնոյս : Կացուցես չրջափակ ըզ
պար զօրուդ երկնայնոյ :

Պարգեացես 'ի դիմի ընդդէմ դիւացն
դասու : Տուր հանգիստ բերկրու-
թեան , մահահանգոյնս նիրհման 'ի

խորութեան դիշերիս : Բարեխօսու-
թեամբ հայցուածոց սրբոց Աստուա-
ծածնիդ եւ ամենայն բնաբերոց : Ամ-
փոփեալ պարուրեա զպատուհան
տեսութեանց , զգայարանաց իմաս-
տից , անզարհուրելի զետեղմամբ ,
'ի ծփական խռովութեանց , կենցա-
ղական զբաղմանց , անբջական ե-
բազոց , խոլականաց ցնորից : Յիշա-
տակաւ քո յուսոյդ անխնայելի
պաշտպանեալ , եւ օթափեալ վերբա-
տին 'ի ննջմանէ ծանրութեանց , ա-
մենազգաստ արթնութեամբ , հոգե-
նորոգ զուարթութեամբ 'ի քեզար-
ձանացեալ զայս ձայն մաղթանաց
բուրմամբ հաւատոց , քեզ ամենօր-
նեալ թագաւոր փառաց անճառից ,
փառաբանողաց երկնագլումար խըմ-
բից երդակցեալ՝ յերկինս առաքել :
Ձի դու փառաւորեալ ես յամենայն
արարածոց . յաւիտեանս յաւիտե-
նից . ամէն :

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՅԻՈՅՆ
ԲԱՆ ԽԱ.

ՈՐԴԻ Աստուծոյ կենդանւոյ, օրհնեալդ յամենայնի, հօրդ ահաւորի անքննին ծնունդ, որ տկարանայառ 'ի քէն եւ ոչ ինչ, որ 'ի ծագել աւրատուեր նշուլից սղորմութեան քո փառաց՝ հալին մեղք, հալածին դեւք, ջնջին յանցանք, խղին կապանք, խորտակին շղթայք, կենդանածնին մահացեալք, բժշկին հարուածք, ողջանան վերք, բառնին ապականութիւնք, տեղի տան ամբողջութիւնք, նահաւջին հեծութիւնք, փախնու խաւարն, մեկնի մէզն, մերժի մառախուղն, փարա-

տի մռայլն, սպառի աղջամուղջն, վերանայ մութն, զնայ գիշերն, տասնորի տագնապն, չքանաս չարիքն, հալածին յուսահատութիւնքն, եւ թագաւորեսցէ ձեռն քո ամենակալ, քաւիչդ ամենայնի, որ ոչ եկիր լուսանել զմարդկան հոգիս, այլ կեցուցանել թող ինձ զանթիւ չարիսն իմ բազում ողորմութեամբդ քո, զի դու միայն ես եռեմեք անձառ եւ երկրի անգննին. Ի տարրդոյից եւ յեզրս ծագաց աշխարհի. սկիզբն ամենայնի եւ յամենայնի. մեռայն լրմամբ օրհնեալ 'ի բարձունս եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ սրբոյ փառք յաւիտեանս. ամէն:

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՅԻՈՅՆ

ԲԱՆ ՂԴ.

ԱՍՏՈՒԱԾ յաւիտեանական, բարե-
բալի եւ ամենակալ, զտեղծիչ լու-
սոյ, եւ յօրինիչ գիշերոյ, կեանք 'ի
մահու, եւ լոյս 'ի խաւարի, յոյս
ակնունդաց, եւ երկայնամտութիւն
տարալիտսելոց: Որ ամենարդեւոտ
իմաստութեամբ քո գարձուցանես
Յայդ դատուերս մահու, անուշադ
ծագումն եւ անմուտ արեգափն:
Քանզի ոչ զօրէ ծածկել զփառս տէ-
րութեան քո խաւար գիշերոյ: Ո-
րում կրկնի ծունր երկրպագութեան
ամենայն եղելոց՝ երկնաւորաց եւ
երկրաւորաց եւ սանդարամետակա-

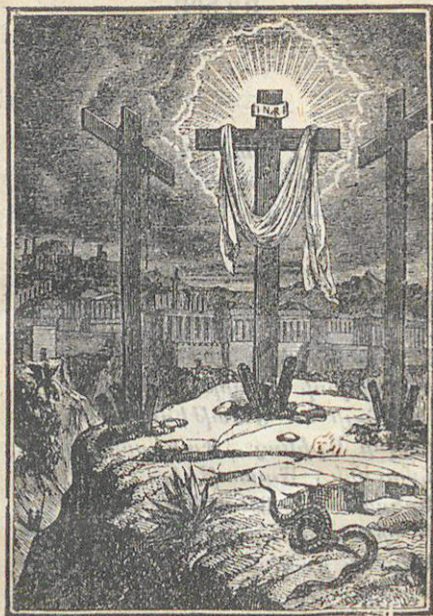
նաց: Որ լսեա զհեծութիւն կապե-
լոց, եւ հայիս յաղօթս խոնարհաց,
եւ ընդունիս զխնդրուածս նոցա:
Աստուած իմ եւ թագաւոր իմ, կեանք
իմ եւ ապաւէն իմ, յոյս իմ եւ վրա-
տահութիւն իմ, Յիսուս Քրիստոս,
Աստուածդ ամենայնի: Սուրբդ հան-
գուցեալ 'ի հոգիս սրբոց, մխիթե-
րութիւն վշտաց, եւ քաւարան մե-
ղուցելոց: որ գիտես զամենայն յա-
ռաջ քան զլինել նոցա, առաքեա
ղպահպանողական զօրութիւն աջոյ
քո, եւ լիրկեա զիս յերկիւղէ գի-
շերի եւ 'ի դիւէ չարէ: Որպէս գի-
շիշատակ սոսկալի եւ սուրբ քո
անուանդ միշտ համբուրեալ չըր-
թամբ հոգւոյ ըղձութեան չնչոյ,
կեցից պահպանեալ ընդ այնոսիկ որք
կարդան զքեզ 'ի բոլոր սրտէ: Եւ

'ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ զոր
Աստուածային արեամբ քո ներկեալ
նորողեցեր, եւ 'ի նոյն շնորհ որ-
դեգրութեան զմեզ մկրտեցեր, եւ
'ի փառս պատկերի քո նկարեալ յօ-
րինեցեր, այսու պարզեւօք Աստ-
ուածականօք ամաչեցէ սատանայ,
քակտեցին մեքենայքն, բարձցին
որողայթքն, պարտեցին մարտուց-
եալքն, պակասեցին զէնքն սայ-
րասուրք, մերժեցի մէզն, փարա-
տեցի խաւարն, մեկնեցի մառա-
խուղն: Բազուկ քո հովանասցի, եւ
աջ քո կնքեցէ, վասն զի զթած
ես եւ ողորմած, եւ անուն քո կո-
չեցեալ է 'ի վերայ ծառայից քոց:
Եւ քեզ ընդ Հօր՝ Հոգւովդ սրբով՝
փառք եւ իշխանութիւն յաւիտեա-
նքս յաւիտենից. ամէն:

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԱԼՍԵ

ԱՆՄԱՀ դառինն հզօրի,
Որ միշտ զենեալ եւ կենդանի,
Երկոտասան զառանցդ խմբի,
Զեզ այս աղերս մատուցանի:
Սուրբ Պետրոսի եւ Սնդրէի,
Երկուց եղբարց նախակաշի:
Յակոբոսի, Յովհաննիսի,
Զկնորս որդիքն Զերեթի:
Փիլիպպոսի, Բարթոլղիմէի,
Թովմայի եւ Մատթէոսի,
Յակոբ Ալփեայ, Թադէոսի,
Շմաւոնի, Մատթէի:
Երկոտասան Առաքելոց,
Ի Քրիստոսէ պսակելոց:
Այս են բաղձանք սրտից մերոց,
Փրկել զմեզ յայսոց պղծոց:
Եւ լիցի պահապան ծառայիս Աս-
տուծոյ. ամէն:

Խաչ մեր օգնեալ մեզ :

Պարծանք հաւատացելոց 'ի Քրիստոս եւ
դալեատ սուրբ Խաչին որ երեւեցաւ յԵրու-
սաղէմ յաւուրս Ալեքի Հայրապետին :
Մայիսի Է :

ԽԱՁՆ Քրիստոնէից յոյս . Խաչն
կուրաց առաջնորդ . Խաչն մոլորե-
լոց դարձուցիչ . Խաչն աղքատաց
մխիթարութիւն . Խաչն մեծատանց
սանձ . Խաչն ամբարտաւանից քակ-
տուն . Խաչն ախոյեան դիւաց .
Խաչն բանսարկուն յաղթութիւն .
Խաչն մանկանց դաստիարակ . Խաչն
աղքատաց մեծութիւն . Խաչն ան-
յուսից յոյս . Խաչն նաւարարաց նա-
ւապետ . Խաչն տագնապելոց հան-
դիստ . Խաչն պատերազմողաց պա-
րիսպ . Խաչն հայր որբոց . Խաչն վե-
րակացու այրեաց . Խաչն անիրաւաց

դատաւոր . Խաչն արգարոց խորհրդ-
դակից . Խաչն նեղելոց հանգիստ .
Խաչն տղայոց պահապան . Խաչն ա-
րանց զլուխ . Խաչն ծերոց կատա-
րումն . Խաչն խաւարելոց լոյս . Խաչն
թագաւորաց վայելչութիւն . Խաչն
զէն յաւիտեանական . Խաչն բարբա-
րոսաց ազատութիւն . Խաչն անխը-
րատից իմաստութիւն . Խաչն անօ-
րինելոց օրէնք . Խաչն մարգարէից
քարոզ . Խաչն առաքելոց պատմու-
թիւն . Խաչն մարտիրոսաց պար-
ծանք . Խաչն վանականաց պահա-
պան . Խաչն կուսանաց զգաստու-
թիւն . Խաչն քահանայից ուրախու-
թիւն . Խաչն եկեղեցւոյ հիմն . Խաչն
տիեզերաց զգուշութիւն . Խաչն մե-
հենից աւերիչ . Խաչն բազնաց կոր-
ծանիչ . Խաչն ճենճերաց ապակա-

նիչ . Խաչն հրէից գայթակղութիւն .
Խաչն ամբարշտաց կորուստ . Խաչն
տկարաց զօրութիւն . Խաչն հիւան-
դաց բժշկութիւն . Խաչն բոբոտաց
սրբիչ . Խաչն անդամալուծաց ուղ-
ղիչ . Խաչն պաղշոտաց բժշկութիւն .
Խաչն քաղցելոց հաց . Խաչն ծարա-
ւելոց աղբիւր . Խաչն մերկաց վե-
րարկու . Խաչն անբարբառ բարե-
խօս ծառայիս Աստուծոյ . ամէն :

ԱՆՈՒԱՆՔ ՍՈՒՐԲ ՆՇԱՆԱՑՆ ՈՐՔ
ԵՆ ԲԱՐԵԽՈՍ ՎԱՍՆ ՄԵՐ

ԲԱՐԵԽՈՍՈՒԹԵԱՄԲ Աստուածա-
յին սուրբ նշանին, եւ անբարբառ
բարեխօսին Գրիստոսի վասն ազգի-
մարդկան, Սրբոյ կենաց Խաչափայ-
տին Գրիստոսի. Աւագակի սուրբ
նշանին. Վարդապետ սուրբ նշանին.
Երեւման սուրբ նշանին. Հաղբա-
տայ սուրբ նշանին. Վանկոյ սուրբ
նշանին. Կաղբայ սուրբ նշանին.
Ագինեայ սուրբ նշանին. Սերեխոյ
սուրբ նշանին. Մառառայ սուրբ
նշանին. Գանձասարայ սուրբ նշա-
նին: Եւ Գրիստոսի սուրբ զեղար-
դի. Գետարգել սուրբ նշանին. Ա-
պարանից սուրբ նշանին. Կարմրակ
սուրբ նշանին. Սքանչեղագործ սուրբ

նշանին. Ծիծռան սուրբ նշանին.
Աղթամարայ սուրբ նշանին. Սա-
նահու սուրբ նշանին. Վարդապետ
սուրբ նշանին. Կիպրոսի սուրբ նշա-
նին. Կոստանդիանոսի սուրբ նշա-
նին. եւ Տապանակի սուրբ նշանին:
Վրաց Հռոմոց սուրբ նշանին. Կոս-
տանդնուպօլսոյ սուրբ նշանին. Հա-
պէշու եւ Խպտոյ սուրբ նշանին.
Հացուհեայ սուրբ նշանին որ ՚ի դա-
լըստեանն յառաջագոյն. Գայլակայ
սուրբ նշանին. Հնդու սուրբ նշա-
նին. Կապնկայ սուրբ նշանին. Պիւ-
ղեռու սուրբ նշանին. Հռիփսիմէի
սուրբ նշանին. Բողու սուրբ նշա-
նին. Սարի սուրբ նշանին: Եւ այլ
ամենայն սուրբ նշանացն որք ընդ-
հանուր տիեզերս իցեն սոցին սուրբ
եւ արժանաւոր ազօթիւքն եւ ան-
բարբառ բարեխօսութեամբն ողոր-
մեա ծառայիս քո:

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՋՈՐ ԱՐԱՐ

Եւ Քրիստոս բժշկեաց 'ի ժողովրդենէն բազում հիւանդս . լուսաւորեաց զկոյրս , հալածեաց 'ի մարդկանէ զդեւս , սրբեաց զքորոտս , գընացոյց զանդամալոյծն որ 'ի բեթհեզայ անկեալ դնէր երեսուն եւ ութ ամ . եւ յարոյց 'ի մեռելոց զչօրեքօրեայ մեռեալն . եւ այլ անթիւ ըսքանչեկիս եւ հրաշագործութիւնս արար : Նոյն ողորմութեամբն իւրով հեռի արասցէ 'ի մէնջ զգլխացաւն , զաչաց ցաւն , զականջացաւն , զատամանց ցաւն , զսրտացաւն , զմիջաց ցաւն , զկշտացաւն , զխիթն որովայնի , զծնկացաւն . եւ յամենայն ցեղ ցաւոյ աղատեացէ եւ օգնական եւ պահապան լիցի ծառայիս Աստուծոյ . ամէն :

Ղերտին յաւելում կրկին հեծումեան նորին հսկողի առ նոյն աղէրս մաղթանաց բանի :

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍՔ ԸՆԴ

ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ԲԱՆ ԶԴ .

Ա. ԱՐՔԱՅ երկնաւոր , թագաւոր բարձրեալ , Տէր բոլորից , ամենից ազնկալութիւն , ստեղծող տեսականաց , հաստիչ իմանալեաց , պատճառ եղանութեանց , կազմիչ հանդերձելոց , տուիչ լուսոյ , առիթ առաւօտու , պատրաստիչ վաղորդայնի , երեւցուցիչ երեկորի , տարրիչ խաւարի : Արուեստաւոր բարեհնար , իմաստութեան գործօնեայ , քաւարան օրհնեալ , հալիչ մեղանաց , հալածիչ

ցաւոյ, քակտիւն դառնութեանց,
պահպանարան հանդստեան, հնարք
նիրհման, յարմարիչ քնոյ, պարգե-
ւիչ ննջման: Շնչոյ յարակարգու-
թիւն, զգայութեան տեւողութիւն,
ցրիչ ցնորից, յեղանակիչ անրջոյ,
փոխարկութիւն զարհուրմանց, այ-
լայլութիւն տխրութեանց, խափա-
նիչ խիթմանց, ընդարձակիչ կարծե-
աց, համադրութիւն ծիւմանց, ա-
հագնութիւն խարդախմանց, հար-
ուածիչ դիւաց, փախուցիչ ախտիչ,
ընկղմիչ դայթակղութեանց:

Բ. Պաշտպանեա երկնաստեղծ ձե-
ռամբդ, զօրացո բարձրացեալ քո ա-
ջովդ, ամփոփեա ամենակալդ թե-
ւօք, ծածկեա Աստուածեան խնա-
մօքդ, ամրացո վերակացութեամբ
վերնայնոցդ: Շուրջանակի պարըս-

պեա գումարտակօքդ անմահից • յա-
մենուստ պարլիակեա կցորդու-
թեամբ հրեշտակացդ • վանեա զընդ-
դիմամարտն իմ զինուորութեամբ զը-
ուարթնոցդ • պատսպարեա զսասան-
եալս Աստուածածնիդ մաղթանօք •
զբանակս անդրանկացդ բարեկար-
գեա ինձ պահապան:

Բաց ընդ աչացս դիմաց եւ զմտացս
իմ տեսանելիս • զգաստ արա ընդ
ողւոցս եւ զծանրաբեռն կրիցս դան-
դաղութիւն • վերացո տէր 'ի զգա-
յութեանցս զմածեալս յիմարութիւն •
բարձ, միայն բարեգործ, զպատրու-
ուակիս թանձրութիւն: Ընդ սկըզ-
բան բերմանս լուսոյ զողորմութիւն
քո ծագեա • ընդ ելից արեւուն՝ ար-
դարութեան արեգակնդ 'ի յանձկու-
թիւն սրտիս մտցէ • ճառագայթ քո

փառացի 'ի յիմաստիցս խորհրդանոց
ջահեսցի . Խաչիդ տեառնագրութիւն
ընդ շունչս եւ ընդ մարմինս հա-
մաստիւն տարածեսցի : Յանձն առ-
նեմ քեզ յաւուրս՝ զքո յարմարեալ
տաղաւարս պահպանաւ ոգւոյս որ
'ի ամին : Զի դու ես Աստուած ան-
քէննին , առ ամենեւին բաւական եւ
յամենայնում բովանդակ , օրհնեալ
յաւիտեանս . ամէն :

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍԳ ԸՆԴ

ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ԲԱՆ ԶԹ .

ԱՍՏՈՒԱԾ եւ Տէր , կեանք եւ ա-
րարիչ , ողորմած , զթած , լոյս , եր-
կայնամիտ , անոխակալ , մարդասէր ,

ամենագութ , պարգեւատու , վերա-
կիչ , օրհնեալ , գովեալ , բարեբան-
եալ : Գարան ամբուլթեան , պատըս-
պարան վստահութեան , առանց նեն-
դութեան բարի , առանց խաւարի
ճառագայթ , քաւիչ մեղաց , ողջա-
ցուցիչ վիրաց , անհասանելեաց հը-
նարք , անմատչելեաց հպաւոր , ան-
յուսութեան ելք , անուն քո խոս-
տովանեալ Աստուծոյ Որդի . եւ Հօր
քո ընդ քեզ հղօրի եւ անաւորի , եւ
Հոգւոյդ ամենակալի , եւ ընդ քեզ
երկրպագելոյ , փառք եւ պաշ-
տօն դոճաբանութեան՝ յաւիտեանս .
ամէն :

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍՔ ԸՆԴ

ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ԲԱՆ Ղ.

Ա. ԲԱՐԵՐԱՆԵԱԼ Աստուած երկնաւոր , միայն արարիչ , Տէր ամենակալ , մեծութիւն անեղ , գթութիւն օրհնաբանելի , ողորմութիւն խոստովանելի , բարերարութիւն երկրագագեղի , խնամակալութիւն պաշտելի , մարդասիրութիւն տօնելի , պահպանութիւն խնկելի : Բարձրեալ անքննին , մերձաւոր կամարար , ապաւէն անկասկածելի , մխիթար սրբոց , վարատիչ վշտաց , ապաքինիչ ցաւոց , սպառումն վճատութեանց , բարձումն պարտեաց , փոխարկիչ կարեաց , կարգաւորիչ կրօն , յար-

մարիչ բանից , սանձարկու լեզուի : Շրջադրութիւն շնչոյ , կացուցիչ հագագի , ամիսփիչ խորհրդոց , կըրթարան կամաց , արձանացուցիչ յուզմանց , հանգարտութիւն մրրկաց , խաղաղութիւն ծփանաց , որ ունիս գթեւոց ամենընթաց իշխանականիս , եւ իմաստութեամբ նուաճեալ առ քեզ դարձուցանես :

Բ. Գոհաբանեալ միշտ երախտաւոր , որ հեզութեամբ անհպարտութեան երկայնամտեալ հանգչիս տենչանօք անճառ հրաշիւք յանձինս սրբոց : Թագաւոր էից համայնից , ամենայնիւ ծանուցեալ գթած , սկզբնահայր եւ նախաշաւիղ ընթացից , ճանապարհ կենաց , որ առաջնորդես քաղցրութեամբ դիմելոյս 'ի լոյսդ վերին : Զեռնկալու մեծ վստահութեան , որ

ուչ թողացուցանես գայթակղելոյս 'ի վայր կործանել . յուսոյ կերպարան , ճշմարիտ առհաւատչէիւ աղաչողաց մատանց յայտնի երեւեալ . ապաւինութիւն հանգստեան . որ ոչ երբէք մատնես վտանգի դատապարտութեան : Ազատութիւն չնորհաձիր , որ տաս լիապէս առանձ փոխատրութեան փրկանաց . առատութիւն աննախանձելի , որ քոյին փառաորութեամբ զանարգ նիւթ հողոյս ճոխացուցանես : Պայծառութիւն անստուեր , որ ճառագայթիւք ահեղ բարձրութեան պարածածկեալ՝ զթշուառս կրկին բարգաւաճ առնես : Քաւիչ մեղանաց բաղմաց , որ զհերքեալս 'ի փրկութենէ առաջնոյն պայծառութեամբ նորոգեալ՝ վերջատին վայելչացուցանես : Հնարաւոր

դիւրահաս առ ամենայն անբաւ գերամբարձութիւն յաւէտ յառաջեալեկք վստահութեան առ խոստացելոցն վայելս . երանութիւն անձկալի , յոր զլինդանութիւն չնչոյս լըքանելն է ախորժելի , զի զքեզ գըտից կենդանի : Կամք անփոխադրելի , առ 'ի քաւութիւն գերւոյս զօրացեալ ամենագովելի . անսխալելի դեղ կենաց , որ եւ մեռելոց՝ բնաւին եղծելոց՝ առնես զսքանչելիս : Ամենաստեղծ աներկբայելի , որ ըզհոլրբ կիպեալն , եւ զհողմով հոսեալն , եւ զժանեօք պաղանաց ծախեալն , 'ի քթթեւական նոզին հիւթականութեամբ անպակաս յարուցանես : Անհաւասար համարձակութիւն , յորում Աստուածօրէն պանծանօք պարծենն է իրաւադի :

Գ. Հայեաց Տէր, յերկնից զուարթ
քաղցրութեամբ յամենակործան վը-
տանդ նեղելոյս, եւ արա անդորր
հանգստական դիւրաւոր 'ի բաղմա-
տադնապս հեծութենէ: Եւ զյարու-
ցեալ զումարս սատակչացն, եթէ
սպառազէնք այսական դժնեայ հը-
նարաւորութեան բուռն մարտակցաց
պատկանեալ զինուք, եթէ մեղաց
տգեղ եւ քո ատելի կերպարանք,
եթէ ցաւոց եւ ախտից վասնիչ եւ
կորստական նշմարանք, մերժեսցես,
հանցես, հատցես. խաղիանեսցես եւ
հալածեսցես հեռի սահմանաւ իս-
պառ տարազրեալ անդարձ որոշմամբ
վերստին կորստեանն. եւ կառուս-
ցես կացուցես նպատակ կենաց եւ
ամուր մահարձան զնշան խաչիդ ա-
պաւինելոյս 'ի քեզ փրկութիւն: Եւ

յայսմ անպարտ եւ անպատիր եւ
անվանելի արուեստից ահաւորիդ
մեծութեան, լուծցին որոգայթքն
դաղտնածածուկ սատանայականք,
կապտեսցին մեքենայքն, վատնես-
ցին դայթակղութիւնքն, խայտա-
ռակեսցին հաղբիցն գրութիւնք,
յայտնեսցին երեւոյթք որսոյն, գըտ-
ցին նենդողին ծուղակք, վերաս-
ցին վարմին վերարկուք, տոչորես-
ցին որոմանցն բոյսք, նղովեսցին
բռնաւորին չարաբանութիւնք, կըտ-
րեսցի լար խաբէութեան 'ի մահ որ-
սողին: Պարսեսցին սպարողին բան-
սարկութիւնք, պակասեսցին զէնք
զրպարտողին, անկցին սուսերք մա-
հաբերին, սուղեսցին սաղրողին
պատրաստութիւնք, արձակեսցին
սոռուք տալնապողին: Այլայլես-

ցին սուտ կերպարանք կեղծաւորին ,
 սատակեսցին խրոխտականացն խիստ
 յարձակմունք , ցրուեսցին կցորդու-
 թիւնք կերչացն , բաժանեսցին ա-
 զինք աւազակացն , քայքայեսցին
 բոյլք բարբարոսացն , քանդեսցին
 ամրոցք ապստամբողացն , արգելցին
 ամպրոպք յանդգնելոցն , փարատե-
 ցին փորձողին անձրեւք , հալեսցի
 եւ ցամաքեսցի եղեամն աղանդաւո-
 րին : Խորտակեսցի եղջիւր գոռոզին ,
 մանրեսցին ամբառնալիք դրոշիցն
 կերպարանաց , փշրեսցին ամբարհա-
 ւաճութիւնք հպարտացելոցն , նա-
 հանջեսցին դիմեցմունք ճակատե-
 լոցն , քակտեսցին միաբանութիւնք
 զօրացն Բելիարայ՝ թէ անմարմինք
 եւ եթէ մարմնաւորք , փախիցեն
 ընդ նոյն ճանապարհ մի 'ի շաւղաց

հետոյ յեօթն տարակոյտ , 'ի գուքն
 ինձ փորեալ ինքեանք ընկճեսցին :
 Յեղանակեսցին ձմերունք ձանձրա-
 ցուցչին , հատցի կապն կցորդու-
 թեան մշտաջան աւազակին . նույ-
 ՛նացի մտացս կայից համբոյր շողո-
 քորթին . ընդմիջեալ մեկնեսցին նե-
 տաճգութիւնք նեղչին . կացցէ 'ի
 սասանման նաւ խարդախողին . խը-
 լեսցին յարմատոյ անտի ատամունք
 խածանողին :

Դ. Այսան փայտիք օրհնութեան կե-
 նաց յորում պրկեցար , Աստուածդ
 անբմբռնելի . յիշատակաւ բեւեռացդ
 որով 'ի գործի մահուն մածուցար ,
 արարիչդ երկնի եւ երկրի . արեամ-
 բըդ տէրունականաւ որով զփշապն
 մեծ կարթիւ ածեալ որսացար . լեղ-
 ւոյն դառնութեամբ զոր արբեալ

ղղեղատուութիւն կորուսէին ար-
տաքս հեղեր : պատմաբանութեամբ
ըղձական ճատիւք կրկն : սարսափե-
կաց , որով զլրբութիւն հակառա-
կողին ըմբերանեալ ամաչեցուցեր .
անուամբդ անհաղախանու ամենայ-
նիւ անթարգմանելոյդ , յորմէ դո-
ղան եւ դասապարտին սովապեալ
սաստիկ սարսափմամբ բնութիւնք
ամենայն երեւութից եւ աներեւո-
թից , եղիցին այս ամենայն պար-
զեւք շնորհաց խոտովանելոյս 'ի
պաշտպանութիւն , 'ի բժշկութիւն
եւ 'ի քաւութիւն : Եւ մահաբեր դառ-
նաթոյն յծին , եւ որ 'ի նմա աղղեաց
տինդերադաւ չարութիւնն , 'ի սա-
տակումն եղիցին նորին . նոյն ինքն
'ի կորուստ եւ յանբժշկական հար-
ուած տանջանայն սովաւ մաանեա-

ցի , կապեացի եւ ըմբռնեացի : Եղի-
ցի ողորմութիւն ստեղծողիդ ընդիս ,
եւ չունչ ոգւոյս իմ ընդ քեզ ան-
բաժանօրէն կապաւ միացեալ 'ի մի :
Եւ որ ոք ընթերցցի զայս աղերս
ձայնի մարդմանաց դոչման , աղօթից
հարցման , ծերոյ եւ տղայոյ , կուսի
եւ երիտասարդի . եւ եթէ յաղախ-
նաց ոք պաղատեսցի Աստուածասի-
րաբար , հաւասարապէս անաչառու-
թեամբ ընկալցին 'ի քէն մասն ե-
րանութեան պարտուց աղատու-
թեան , հաստեալ վերստին յանարա-
տութիւն նորոգ մաքրութեան , նը-
կարեալ դարձեալ զքոյդ կերպարան
անվտիւթելի : Ահա տիրապէս , հը-
նարաւոր զօրեղ , անպատում անհա-
անխմանալի , տեսցես աստանօր 'ի
հառաչանս կողկողանաց այսր հե-

ծախեան , որ 'ի բոլորից շրթանց
ընծայեալ քեզ մատուցանի , վասն
Հօր քոյ երկնաւորի եւ բարերարի ,
եւ Հոգւոյդ սրբոյ փառակցի եւ կեն-
դանատուի . Աստուածածնիդ բարե-
խօսութեամբ , եւ խնդրուածովք ա-
մենայն սրբոց Զի դու ստեղծեք զա-
մենայն , եւ 'ի քէն եղեն ամենայնք ,
եւ դու տիրես ամենայնի . եւ քեզ
փառք յամենեցունց , միդ յիսկու-
թենէ անժամանակ երրորդութեա-
նըդ , զուգակցապէս փառաւորեալ
յանբանս , եւ յաւիտենից յաւիտեա-
նըս . ամէն :

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍԳ ԸՆԴ

ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ԲԱՆ ՂԵ .

Ա. ԱՐԵԳԱՆ արդար , ճառագայթ
օրհնեալ , լուսոյ կերպարան , փա-
փաք անձկութեան , բարձրեալ ան-
քնին , զօրեղ անդատում , բարւոյ
բերկրութիւն , յուսոյ տեսութիւն ,
զովեալ երկնաւոր , թագաւոր փա-
ռաց , Քրիստոս արարիչ , խոստովան-
եալ կեանք : Եւ արդ՝ զթերութիւն
վրիպանաց բազմասխալ ձայնի եղ-
կելոյս ամենազօրդ բանիւ լցեալ մա-
տուացեա յաղերս հաճութեան Հօր
քում բարձրելոյ : Որ վասն իմ 'ի
փորձ եկիր անխօսից , կերպարանեալ
զիմ նմանութիւն , ամենեւին կենաց

օրհնութիւն , վերնոց եւ ներքնոց
բարեխնամող տեսուչ համայնից : Զի
թէ յանձն առեր մեռանիլ վասն իմ ,
Աստուած եւ Տէրդ բոլորեցուն ո՞ր-
չափ հաճեցիս առաւել եւ այժմ վը-
տանդաւորս կրից կարեկցել , ընդ
իմ պարտաւորիս միշտ աղօթելով
աղգակցաւ մարմնոյդ առելոյ 'ի մէնջ ,
առ համապատիւդ քո Հայր :

Բ. Եւ վասն արեանդ պատուականի
միշտ մատուցելոյ 'ի հաճութիւն կա-
մաց առաքչիդ , բարձցին վտանդք մե-
ղուցեալ դատապարտելոյս . թողցին
պարտիքն , 'ապաքինեցի ամօթն ,
մոռացին պատկառանքն , բարեգոր-
ծեցին դատակնիքն , սատակեցին
որդունքն , վերացի լալն , հանդալ-
տեցէ կրճումն ատամանցն , սպա-
ռեցին ողբքն , հատցին արտասու-

քըն , մերժեցի սուղն , հաւածեցի
խաւարն , վատեցի հուրն սասա-
կութեան , հերքեցին տանջանա-
լանքն բազմօրինակք :

Գ. Եկեցին դթութիւնք կամողիդ
եւ պարզեւողիդ կենաց ամենից .
ծաղեցի լոյսդ , արագեցէ փրկու-
թիւնդ , հասցէ օգնութիւնդ , ժա-
մանեցէ այցելութիւնդ , կանխեցէ
ցօղդ ողորմութեան , յառաջեցէ ,
արբուցէ , զանդաստանս պառքեալ
անկեալ ոսկերացս թշուառութեամբ
'ի վրն մահու . ծաղկեցուցէ սլա-
ղաբերեցէ բաժակդ երկնաւոր ար-
եան կենարարիդ զերկինս խնամեալ
աւուրն լուսոյ . որ անծախապէս
միշտ պատարագի յիշատակ կենաց
փրկութեան հոգւոյ ննջեցելոյ : Զի
ամենայնիւ մահացեալ հոգիս մարմ-

նորմ մեղաց չնորհօք քո , զթած , 'ի
քեզ զօրացեալ քեւ նորոգեցայց ,
դատեալ 'ի մեղաց անմահ կենդա-
նութեամբ 'ի յարութեանն արդա-
բոց , Հօր քում օրհնեցեալ : Ընդ ու-
րում քեզ փառք եւ Հոգւոյդ սրբոյ
բարեբանութիւն վայելչական դո-
հութեամբ , այժմ եւ միշտ եւ յա-
ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ԳՈՀԱՆԱՄԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՌԵՄԵՆՍ

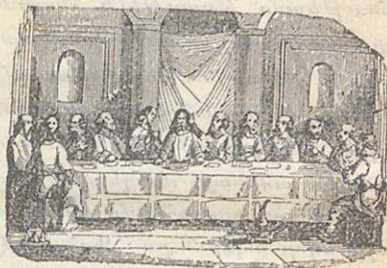
ԳՈՀԱՆԱՄԲԱՆ զքէն , ո՛վ Ամենա-
սուրբ երրորդութիւն , Հայր եւ Որ-
դի եւ Հոգիդ սուրբ , որ ասացեր
արասցուք մարդ ըստ պատկերի մե-
րում , եւ առեր հող յերկրէ , եւ
փշմամբ օրհնեալ չնչոյ քո գոյացու-
ցեր զմարդն Ադամ . վասն որոյ օրհ-
նեմք զմեծութիւն քո : Գոհանամք
զքէն , Տէր , որ զմարդն Ադամ զար-
դարեցեր եօթնաթիւեան չնորհօք եւ
կրկասասան փառօք . վասն որոյ օրհ-
նեմք զչնորհս քո : Գոհանամք զքէն ,
Տէր , որ 'ի դրախտն եղեմ եղեր զԱ-
դամ անճառելի խնդութեամբ , եւ
հիանալ խնդութեամբ . վասն որոյ
օրհնեմք զարարչութիւն քո : Գոհա-

նամք դքէն , Տէր , որ յետ պատ-
րելոյն Ադամայ՝ Յարդեղայոս անուն
օձէն , եւ արտաքսելոյն 'ի դրախտէն ,
որով 'ի դժոխս գրաւեցաւ , աղատե-
ցեր . վասն որոյ օրհնեմք զփր-
կութիւն քո : Գոհանամք դքէն

Տէր , որ առաքեցեր զանդրանիկն
քո ՂԱԻԱԾԻՆ Բանն , որ վասն մերոյ
փրկութեան խաչեցաւ , թաղեցաւ ,
յարեաւ , համբարձաւ . վասն որոյ

օրհնեմք զմեծ մարդասիրութիւն քո :
Գոհանամք դքէն , Տէր , որ զսուրբ
մարմին եւ զսուրբ արիւն նորա

պարդեւեցեր մեզ կերակուր հոգւոյ
եւ կենդանացուցիչ . վասն որոյ օրհ-
նեմք զպարդեւս քո :

Գոհանամք դքէն , Տէր , որ զմկրտու-
թիւն ուսուցեր 'ի Յորդանանէ եւ
հօչեցեր 'ի խաւարէ 'ի լոյս , եւ ե-
սուր զորդէգրութիւնն վերին . վասն
որոյ օրհնեմք զչնորհաբաշխութիւն

քո : Գոհանաւք զքէն , Տէր , որ եօթնն խորհուրդ եկեղեցւոյ կազմեցաւ 'ի քոյինդ շնորհէ , եւ խոստովանութեամբ թողութիւն շնորհեցեր . վասն որոյ օրհնեմք զառաւտապարզ եւ զթու թիւն քո : Գոհանամք զքէն , Տէր , որ անձրեւ եւ ցող տաս երկրի , եւ բուսանի հաց եւ հանդերձ եւ ամենայն մսեղեաց կերակուր . վասն որոյ օրհնեմք զբազմաբաշխ ողորմութիւն քո : Գոհանամք զքէն , Տէր , որ տաս յաջողութիւն վաստակոց մերոց , եւ զշնորհս արուեստաւորաց . վասն որոյ օրհնեմք զբազմարուեստ տեսչութեան քո : Գոհանամք զքէն , Տէր , որ միշտ քաղցրութեամբ նայիս յարարածս քո , եւ օր ըստ օրէ շնորհես զբազմազեղ ողորմութիւն քո . վասն որոյ

օրհնեմք զանչափ զթու թիւն քո : Գոհանամք զքէն , Տէր , որ մեղաւորաց եւ զզջացելոց թողութիւն շնորհես , ներես , եւ ոչ եղծանես . վասն որոյ օրհնեմք զանյիշաչարութիւն քո : Գոհանամք զքէն , Տէր , որ զեղանակս տարւոյն , զամառն եւ զձմեռն , զաշունն եւ զգարուն , արարեր ըստ բնութեան մերում . վասն որոյ օրհնեմք զարարչազործութիւն քո : Գոհանամք զքէն , Տէր , որ յայսմ ամի եւս ապրեցուցեր ըզմեզ անվրդով , անմահ եւ անկասկած . վասն որոյ օրհնեմք զտէրութիւն քո : Գոհանամք զքէն , Տէր , որ զմեզ 'ի մահտարածամէ եւ յամենայն պատահարաց պահեցեր . վասն որոյ օրհնեմք զպահպանութիւն քո : Գոհանամք զքէն , Տէր , որ 'ի հրկիզու-

թինէ , 'ի հեղեղէ , 'ի շարժմանէ ,
'ի կայծականց , 'ի խորշակէ եւ 'ի
սատակմանէ ապրեցուցեր . վասն ու
րոյ օրհնեմք զապաւինութիւն քո :
Գոհանամք զքէն , Տէր , որ օրհնեցեր 'ի
լերինն Զիթինեաց զՎաթողիկոսունս ,
զՊատրիարքունս եւ զԵպիսկոպոսունս
որ ճրագ եւ լոյս եղեն աշխարհի . վասն
որոյ օրհնեմք զչնորհարաշխութիւն
քո : Գոհանամք զքէն , Տէր , որ ըն-
ձեռեցեր աղամեանս բնութեան քա-
հանայութիւն որ հրեշտակաց էր
կարգ , յաղագս թողութեան յանցա-
նաց մերոց . վասն որոյ օրհնեմք ըզ-
փրկութիւն քո : Գոհանամք զքէն ,
Տէր , որ զսարկաւազունս , զախա-
զողս եւ զՋաջնկալս սանձանեցեր .
վասն որոյ օրհնեմք զլուսաւորութիւն
քո : Գոհանամք զքէն , Տէր , որ ըզ-

բանաւոր հօտ , զժողովուրդս քո ,
ընկալեալ ունիս 'ի ծոց քո , եւ որ-
պէս զտապանն Նոյեան աղաւտս 'ի
հեղձմանէ մեղաց . վասն որոյ օրհ-
նեմք զզարմանահրաշ զթութիւն քո :
Գոհանամք զքէն , Տէր , որ զմեղու-
ցեալ ժողովուրդն ոչ սլատեա 'ի
տան քում՝ քաւարանի , այլ զգար-
ձումն նկատես . վասն որոյ օրհնեմք
զերկայնամտութիւն քո : Եւ վասն մե-
ծի եւ բարձու ողորմութեան քո ,
խոնարհեցո , Տէր , զտունին քո 'ի ժա-
մուս յայտմիկ եւ տուր մեզ յերկնից
'ի սրբութեանդ՝ չնորհ , ձիր , ողոր-
մութիւն , քաղցրութիւն , կարողու-
թիւն , մեղաց թողութիւն , առա-
տութիւն , մեծութիւն , աշխարհիս
սաղաղութիւն , խնդութիւն , լու-
սաւորութիւն , հաւատս , յոյս , սէր ,

մաքրութիւն, առաքինութիւն, բարե-
հաց լիութիւն, հանգաբարութիւն,
անդորրութիւն, զօղնութիւն, հաշ-
տութիւն եւ օրհնեալ արքայութիւն:
Եւ քեզ ընդ Որդւոյ, եւ ընդ սուրբ
Հոգւոյդ վայելէ յառաք եւ սլաաիւ
յաւիտեանս . ամէն :

Վ Ե Ր Զ

ԵՐԵՄ

Հաւատով խոստովանիմ եւ երկիր	9
Աղօթք սրահպանութեան	21
— Վասն կապանաց գիւաց եւ կախար- դաց տղանդաւորաց եւ վասն դատա- տանի յաջողելոյ	40
Աւետարան Մատթէոսի	45
— Մարկոսի	47
— Ղուկասու	51
— Յովհաննու	55
Դարձ կիսգլխանոսի Հայրապետին	57
Աղօթք Երանեւելոյն Յովհաննու Գառ- նեցւոյ, ասացեալ առ սուրբ Աստուա- ծածինն	77
— Նորին, վասն ճանապարհի	82
Ազերս Վասն զառի ծնանելոյ	84
— Առ սուրբ Ստեփաննոս նախավկայն	87
Աղթք Զօրաւոր, առ երկնային զօրն	88
— Առ սուրբ զինուորս Քրիստոսի	90
— Վասն ահան չարի եւ լեղուի չարի	91
— Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի	92

Մօզմանք առ Սուրբ Լուսաւորին	
մեր	95
Մզմք Մա գրան սուրբ եկեղեցւոյ	
Սրբոյ Յովնանու Ոսկեբերանի . . .	96
Բան Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյն	
ընդդիմամարտ դիւաց	97
Լնկալ քաղցրութեամբ, Տէր Աստուած	101
Քրդի Աստուծոյ կենդանոյ օրհնեալ	104
Աստուած յառիտեանս, բարերար	106
Մզմք առ Սուրբ Առաքեալն	109
Մօզմանք Հաւատացելոյ 'ի Քրիստոս	
և դաշխառ Սուրբ Խաչին, որ երեւե-	
լաւ յԵրուսաղէմ յառաւ Լիւրդի	
Հայրապետին	111
Մտանք Սուրբ Նշանացն ուրք են բա-	
րկիսոս վանն մեր	114
Հաւաքողործութիւն Քրիստոսի զոր	
աշար	116
Սրբոյ երկնաւ որ թաղաւ որ բարձրեալ	117
Աստուած և Տէր, կեանք և աղարկ	120
Բարերանեալ Աստուած երկնաւ որ	122
Լիւրդակն աղղար, ճառագայթ . . .	155
Կոհարանութիւն առ երկինս . . .	157

10m

0014995

2013

2001

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0014995

